

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre ... 48 kor
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy óra ... 4 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 82.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Mózes főherceg-ut. 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151

ARAD, 1918.

Főszerkesztő
Stauber József.

SZERDA, JULIUS 31.

Arad hivatása.

A háborus politika divatos jelszava, az internacionálizmus, a világ minden kultúrnépe ajkán nacionális érdekeket takar. Csak a magyarnál nem. Pedig ellenségeinknek nemzeti célokat szolgáló nemzetközisége elsősorban mi ellenünk, a monarchia s Magyarország területi épsége ellen irányul. Magyarország életében soha égetőbb, soha sürgetőbb életfenntartó szükség nem volt a lelkes, tettekre kész és tetterős hazaszeretet, mint manapság. És ebben a szent hazaszereteten (amely nem lát „hazafiyakat” mosdatlan száju gunyos nevetéssel az igaz hazafiakban) egynek kell lennie, egyénnel és államhatalomnak egyaránt.

Sok, nagyon sok sovíniszta magyarra van szükség ma már, hogy a közönyös, vak és elvakított magyarok lelkét felrázza, felébressze, a turáni tunyaság semmittevéséből, a veszedelmesen közelgő tizenkettedik óra lélekharangos szava előtt. Hatalmas, lelkes, fáradhatatlan propagandára van ma már sajnos szükség. Propagandára, mely együvé toborozza a hazafiakat, hogy dolgozzanak, hogy fogjanak végre hozzá a süllyedő magyar hajó mentéséhez; — s mert ennyire sivár, elfajzott viszonyok vannak a Széchenyiek hazájában, mert: a magyarság életben maradása érdekében propagandára van szükség: szabad és kell is túlzásba menni, szabad és kell is tehát, sőt mulhatlan szükség, hogy legyenek öntudatos, munkás sovínisztaink.

Nem Budapestre centralizált tulipános felbuzdulásra van szükség, hanem alapos, állandó, komoly és országos munkára. Nagy, nemes munkára, mely lobog állandóan. Hiszen tud ahhoz a magyar, — ha akar; az ötödik borzalmas évbe forduló háboru megmutatta azt.

Kell, hogy munkára buzduljon a magyar öserő, — mit ezredéven át őrzött turáni vér — mert különben széthull, felszívódik a magyarság s büszke erénye mind a germán tengerbe, szláv iszapba. Kell, hogy magyar szellemtől legyen áthatott minden munkánk. Legyen magyar a közgazdaság, a politika, az irodalom, a művészet!

S minden magyar emberből, a magyar emberek közösségéből, munkájából, alkotásából sugározzon az idegenajku magyar állampolgárok felé a magyar szellem formáló és nemesítő, igaz ereje.

Né csak Budapest, hanem a nagy magyar vidéki városok is fejlesztői, terjesztői legyenek a tehetséges, munkás magyar életnek. S a végek városai különösen.

Az áldásos nagy munkában gyönyörű feladat vár Arad városára is. Szerencsés fekvése van a Maros partján, termékeny, gazdag vidéken. Vasuti gócpont, a Délvidék egyik legnagyobb városa, kapuja Erdélybe néz. Gyönyörű gazdasági és kulturális lehetőségek nyílnak a Balkán, a turáni testvérek, Bulgária és Törökország felé. Fekvésének gazdasági kihasználását eddig elmulasztotta Arad. Temesvár a szom-

széd frissebb volt, ügyesebb: megelőzte. Ezen segíteni csak hosszú, nagyos hosszú megfeszített munkával lehet.

Am nyitva áll a másik út, a dicső és érdemes: a kulturális! Nincs hosszú, uttörő munkára szükség. Meg vannak a többé-kevésbé életképes keretek: a város kultur-politikai-ügyosztálya, a kultur-palota vezetősége, a Kölcsey-egyesület, az aradi írók és művészek társulása, az aradi Nemzeti Színház — csak akarat kell. Akarat, elhatározás s az összetartásnak csodákat művelő ereje. És hazaszeretet; fajiságunk öntudatos, munkás, büszke szeretete.

Pár hónap alatt lelkes hozzáértők, magyar

tudósok, írók, művészek könnyen készíthetnek alapos, komoly munkatervet; pár hónap alatt meglehet teremteni az egyetértést az aradi kulturintézmények között, biztosítván az együttműködést, pár hónap alatt az anyagot is elő lehet teremteni s még az idén megindulhatna a nagyszerű munka. És a Délvidék magyarosító szellemi központja, Arad lenne!

Háboru ez is, a hazaszeretet békés háboruja, a nemzetköziséggel. Fegyverek: a magyar könyvek, szépirodalmi és művészeti hetilapok, felolvasások, tárlatok, hangversenyek, irodalmi délutánok. És ezt a háborut nem lehet elveszteniünk. F. B. A.

„Magasan ragyog az entente napja.”

(Erősödik a német ellentámadás.)

Berlin, július 30. (Hivatalos.) A nagyhadiszállítás jelenti: Nyugati harctér: Rupprecht trónörökös hadseregét: Élénk éjszakai felderítő tevékenység. Az angolok részleges támadásait Meris vidékén (a Lystól északra) és a Aiklettől kétoldalt (Arras-tól délre) visszavertük. A német trónörökös hadseregét: Az ellenség a harc vonalon nagy erővel megtámadta vonalainkat az Curcp-tól északra és állásainkat Reimstól északkeletre emelkedő erős magaslatokon. A franciákat, angolokat és amerikaiakat legsúlyosabb veszteségek mellett egész támadó arcvonalukon visszavetettük. Az ellenséges támadás sulypontja Hartennes Fere en Tardenois arcvonal ellen irányult. Itt az ellenség sűrű támadó hullámai délelőtt és délután minduntalan újból rohamot intéztek. A rohamvonalaink előtt és vonalainkon részben ellenlökéseink folytán omlott össze. Délután az ellenség kiterjesztette támadásait Fere en Tardenois-on túl kelet felé, egészen a Meuniere erdőig. Ezek a támadások ép oly kevéssé jártak eredménnyel, mint azok a részleges támadások, amelyeket az ellenség reggel a Meuniere erdőben, az esti órákban pedig széles arcvonalon Fere en Tardoneistól nyugatra intézett ellenünk. Reimstól délre az ellenség Chambrody és Vriigny között egyes helyeken több ízben is megismételte támadásait és azokat késő estig heves részleges támadásokban folytatta. Mindenütt véresen visszavertük. A Champagneban Fichtelberg-től délre elűztük az ellenséget azokból az árkokból, amelyeket a július 27. előretörés óta megszállva tartott és Porthestől északkeletre elfoglaltunk egy ellenséges támaszpontot. Löwenhard-t hátnagy 46 légi győzelmét aratta. Ludendorff. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: Curson lord egy banketten beszédet mondott, a melyen a következőket jelentette ki az utolsó két hét eseményeiről:

— Az ellenség reménységgel, meghiusultak és elvesztette néhány nap alatt mindazt, amit idáig nyert. Az első órában hallatlanabb veszteségei voltak foglyokban, sebesültekben és halottakban, mint valaha hitte volna. Elvesztette kezdeményező és cselekvési energiáját és ez le-sújtólag hatott és meggyengítette csapatjainak erkölcsét s jóhírét. Nekünk hét millió emberünk áll fegyverben, akik közül három millió harcol külföldön. Fochban lángészre találtak a szövetségesek. Amerika szövetségére is büszkék lehetünk. Amerika csatlakozását megvetéssel fogadta az ellenség, de reánk felvillanyozó hatással volt. Most még korai lenne a győzelemről beszélni, ahol azonban sötét fellegek borították az eget, most magasan ragyog a nap.

Berlinből jelentik: A német katonai kritikusok megbeszélnek a németeknek a Marnenál történt visszavonulását és az ezáltal teremtett helyzetet. Reflektálnak az entente sajtóban elhangzott vérmes reményekre. Azt mondják, hogy esetleges további visszavonulástól nincs szó, de még ha lenne is, ez sem adna okot az aggodalomra. Hindenburg manővere nem áll példátlanul ennek a háborúnak a történetében

és arra szolgál, hogy a német hadsereg új mozgási szabadságát biztosítsa. A németek nem ígérnek, hanem cselekesznek és legközelebb már ki fog tűnni, hogy ez az igazság most is úgy áll, mint azelőtt.

Luganóból jelentik: A Secolo párisi levelezőjének az az értesülése, hogy a francia szakörök véleménye szerint az entente végső küzdelemre készül. Nem szabad elfelejteni, hogy a harcot a nyugati fronton minden körülmények között döntésre akarják vinni. Erre a célra rendkívül nagy csapatkontingensek vannak összpontosítva.

Gentből jelentik: A Secolo párisi jelentése szerint az entente főhadiszállásáról származó információk azt mondják, hogy a Foch-féle offenzívának közvetlenül második szakasza előtt állanak.

Berlinből jelentik: A német visszavonulással kapcsolatban illetékes katonai helyen a következőket mondják:

— A tegnapi német hivatalos jelentés közölte, hogy a német csapatok elhagyták a Marnet és a Marne folyótól mintegy tíz kilométer távolságra északra új állásokat foglaltak el. Nem kételkedünk abban, hogy az entente lapok nagy üdvözléssel fogadják a tényeket és hogy ez a tény az ellenséges országok népeit is fel fogja villanyozni. Tehát annyival is in-

Drágább lett a só, a szén.

(A képviselőház ülése. — Tisza István interpellál a falusiak gabonája miatt.)

Csekély érdeklődés mellett alig néhány képviselő jelenlétében nyitotta meg Szász Károly elnök néhány perccel tizenegy óra előtt a képviselőház ülést. Az elnöki előterjesztések során bejelentette, hogy Félégyházán, az időszaki választáson Fazekas Ágostont választották meg képviselőnek. (Éljenzés a munkapárton.) Megbízó levelét a bíráló bizottsághoz teszik át. Minthogy Fazekas Ágoston köztisztviselő, tehát összeférhetetlen. Erről jelentést is tett levél útján az elnöknek, aki úgy intézkedik, hogy a végleges igazolása után számított harminc napon belül Fazekasnak jelentést kell tenni arról, hogy összeférhetetlenségét megszüntette. Addig a képviselőház tanácskozásában nem vehet részt.

Barta Ödön a pénzügyi és a véderő-bizottság jelentését terjeszti elő a katonai ellátásról szóló törvényjavaslatához. Javaslatára a Ház kimondja a sürgősséget.

Györffy Gyula, a pénzügyi és a közgazdasági bizottság előadója, betérjeszti a Gyöngyös város újjáépítéséről szóló törvényjavaslatra vonatkozó jelentést. A Ház erre vonatkozólag is kimondja a sürgősséget.

Ezután a napirend következett. Harmadszori olvasásban megszavazott a Ház több apró javaslatot.

A napirend negyedik pontja az Osztrák-Magyar Bank által 1916—1917. évre fizetendő hadinyereségadóról és a valutatartalék javadalmaszásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása volt.

Bakonyi Samu előadó ismertette a törvényjavaslatot, majd

Antal Géza néhány megjegyzést kíván fűzni Wieser osztrák pénzügyminiszter minapi beszédéhez. Az osztrák pénzügyminiszter beszédjének célja és értelme az volt, hogy miután Magyarország a háború első évében nem tudott annyi élelmiszert küldeni, amennyire szükség lett volna, Ausztria kénytelen volt szükségleteinek egy részét Romániában fedezni, a mi természetesen maga után vonta az aranykiözönlést és ez a körülmény rontotta legnagyobb mértékben valutánkat. Magyarország köteletségén túl is gondoskodott szövetségeseiről, ugyanígy, hogy részben már saját szükségletét sem fedezhette. Az osztrák pénzügyminiszter szerint a kvóta megfelelt a hékében való gazdasági erőviszonyoknak, azonban nem felel meg a háború viszonyainak. Ez nem áll, a hadikölcsönjegyzések az ellenkezőt bizonyítják. Azt is mondta az osztrák pénzügyminiszter, hogy Ausztria a háború következtében többet szenvedett, mint Magyarország. Egy képviselő itt közbeszólt és azt kérdezte, hogy Magyarország hozzájárul-e a rekonstrukcióhoz.

Egry Béla: Majd a csehek járulnak hozzá!

Antal Géza: Az osztrák pénzügyminiszter erre a közbeszólásra azt mondta, hogy ez még nyílt kérdés, de egyelőre fizetni kell. Hát ez nem nyílt kérdés. Soha a monarchia egyik állama a másik országnak a hadikárához hozzá nem járul és Magyarország most sincs abban a helyzetben, hogy hozzájáruljon.

Popovics pénzügyminiszter reflektál Antal Géza megjegyzéseire, amelyeket az osztrák pénzügyminiszter beszédére tett. A mi a kvóta kérdését illeti, korai volna ebben a kérdésben most elméleti fejtegetésekbe bocsátkozni. Törvény állapítja meg a kvótát és az államnak ebben csak másodrendű szerepe van.

A mi a hadikárokat illeti, az álláspontja ugyanaz, mint a volt Tisza-kormány, tud-

niük, hogy a hadikárok megtérítése külön feladata mindkét államnak. Ez nem közös ügy. Amit az osztrák pénzügyminiszter az infláció okairól mondott, hogy tudniillik idetartozik az is, hogy a háború elején nem rendezték megfelelően a közélémezés és a hadseregélémezés kérdését, ezzel csupán az osztrák pénzügyminiszter szakszerű nézeteinek adott kifejezést, azon nézeteinek, hogy ha úgy oldották volna meg a közélémezés kérdését, amint azt ő gondolja, akkor a költségeket apasztani lehetett volna. Nincs semmi okom, — folytatta a miniszter — hogy osztrák kollégám lojalitásában kételkedjem. Kéri a javaslat elfogadását.

A javaslatot ezután általánosságban és részleteiben is elfogadták.

Következett a Pénzügyi Központiról szóló törvény egyes rendelkezéseinek módosítására vonatkozó törvényjavaslat, amelyet Barta Ödön előadó elfogadásra ajánlott.

A javaslatához senki sem szólt hozzá, a mire a Ház általánosságban, majd részleteiben is megszavazta a törvényjavaslatot.

Következett a napirend hatodik pontja, a Magyar Földhitelintézet által engedélyezendő vízszabályozási és talajjavítási kölcsönökről és némely hitelintézet zálogleveleinek adómentességéről szóló törvényjavaslat. Barta Ödön ismertette a törvényjavaslatot.

Csemez István határozati javaslatot nyújt be a talajjavítás és a vízlecsapolás kötelezővé tételéről.

Wekerle Sándor miniszterelnök ellenveti, hogy Csemez javaslata a kényszeritársulást célozza, vízjogunk azonban ezt nem ismeri, csakis az önkéntes társulást. Ezt a kérdést különben politikai és jogi szempontból is meg kell itélni. A kormány foglalkozik azzal, hogy a többtermelés fokozására kényszerítő intézkedéseket célszerű behozni, de óva int attól, hogy kardinális kérdésekben melleleg döntsének.

Csemez erre visszavonja a javaslatot, mire a képviselőház az eredeti javaslatot teljességében elfogadja.

Ezután a sójövédékről szóló javaslatot tárgyalták. Barta Ödön ismertette a javaslatot, elmondotta, hogy a konyhasó árát tíz koronával emelik, 18 koronáról 28 koronára, a finomabb sóét 14 koronáról 33 koronára, a marhasó árát pedig négy koronával emelik 10 koronára.

Fényes László felszólalása után Popovics Sándor pénzügyminiszter, majd Barta Ödön szóltak hozzá a tárgyhöz, mire a képviselőház, általánosságban és részleteiben elfogadta a javaslatot.

Majd Müller Kálmán előadó a szénadóról szóló javaslatot ismerteti.

Fényes László nem fogadja el a szénadót. A szénbányák üzemenek fokozásával be lehetett volna hozni azt a jövedelmet, amelyet a szénadótól várnak és nem kapnak meg.

Popovics Sándor pénzügyminiszter szerint az adó nem szolgál és nem is sért osztályérdekeket, a háborús gazdálkodásnak szüksége van a fogyasztási adók emelésére. Kéri a javaslat elfogadását. A képviselőház általánosságban és részleteiben elfogadja a javaslatot.

Azután Szász Pál a mentelmi bizottság előadója tett jelentést.

A Ház legközelebbi ülését holnap délelőtt fél 10 órakor tartja, amelynél tárgyalni fogja a tisztviselők adósságának konvertálásáról és a katonai ellátásról szóló törvényjavaslatot.

kább köteleességünk a dolgokat úgy tekinteni, amint tényleg állanak.

— Ami a Marnenál történt, azt a német hadvezetőség már napok óta tervezte és beavatott helyen nem is volt titok. Az ellenség — és ezt folytonosan hangoztatnunk kell — nem érte el célját, mert célja az volt, hogy a Soissons és Rheims között levő csapatainkat lekapcsolja és ez egyáltalában nem sikerült. Az ellenség operációs terve eddig hajótörést szenvedett és bizonyosak vagyunk abban, hogy ugyanez a sors vár rá tovább is.

— Hogy még az entente táborában is helyesen értékelik a helyzetet, legfényesebb bizonyítéka az angol és francia katonai kritikusok kommentárjai, amelyek egyáltalában nem festik a helyzetet nagyon rózsásnak. Fejtegetéseikben világosan megnyilatkozik az aggodalom a jövőt illetően. Hangsúlyozni kell, hogy a harc még nem ért véget.

Münchenből jelentik: A király a néphez és a hadsereghez felhívást intézett, amelyben hangsúlyozza, hogy a világháború negyedik éve is elmúlt anélkül, hogy meghozta volna a békét.

„Ellenségeink minden kudarcuk ellenére sem gondolnak még a békére. Most is Németország leírását tartják céljuknak. Azonban egyetlen német ember sem gondol szegyenletes békére, inkább vállalnunk továbbra is mindenféle fáradságot abban a biztos tudatban, hogy Isten győzelemre segíti igazságos ügyünket.”

A felhívásban a király forró köszönetet mondott népének és a hadseregnek a haza érdekében teljesített szolgálataikért.

Magyar orvosok ünnepe.

(A Közegészségügyi Tanács jubileuma.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: Ma délután hat órakor a Tudományos Akadémia kistermében csendes ünnepségre gyűltek össze a magyar orvosok. Ötven esztendeje ugyanis, hogy a magyar orvosok és természetvizsgálók Pesten, Marosvásárhelyen, Pozsonyban és Rimaszombatban nagygyűlést tartottak és elhatározták, hogy megalkotják az Országos Közegészségügyi Tanácsot, az ország közegészségügyeinek fejlesztésére. Az akkori belügyminiszterhez, Wenckheim Béla grófhhoz memorandumot küldtek, amelyben megokolták a Közegészségügyi Tanács felállításának a szükségességét. Az emlékirat alapján azután a király aláírta az alapszabályokat és kinevezte a Közegészségügyi Tanács tagjait. Első elnöke Bata János világhírű magyar sebész volt, majd Kovács-Sebestyén Endre, Rupp János, Lamniczer Sándor és Korányi Frigyes báró következtek a tanács élén. Most Müller Kálmán báró, a Közegészségügyi Tanács elnöke.

Az Országos Közegészségügyi Tanács ma délután 5 órakor tartotta ülését az Akadémia kistermében. A hallgatóság soraiban ott volt Wekerle Sándor miniszterelnök, Gál Sándor, Némethy Károly államtitkárok, Majláth József gróf titkos tanácsos, Berzeviczy Albert dr., Birczy István főpolgármester stb. A tanács részéről Szilágyi dr. vezérfőorvos, Dollinger dr., Korányi Sándor báró, Bókay János és Moravcsik egyetemi tanárok stb. Müller Kálmán báró elnöki megnyitójában üdvözölte a miniszterelnököt. Wekerle megköszönte az üdvözlést és rámutatott a néperő fenntartásának, a népesség szaporodásának fontosságára, amely a nemzeti erő kifejtésének nemcsak az előfeltétel, hanem a biztosítékát is képezi. Ezt a célt látja megvalósulni ennek a testületnek a működésében. A miniszterelnök beszéde után Liebermann Leo egyetemi tanár tartotta meg előadását. Müller Kálmán elnök záróbeszédével az ülés véget ért.

Tárgyalni fog továbbá néhány Interpellációt, mint Tisza István grófét is Windischgrätz Lajos közlélmézsi miniszterhez, az ellátatlan falusi lakosságnak gabonával való ellátása ügyében.

Interpellációkat jegyeztek be: Gyapay Pál a csendőrség ujjászervezése, közlélmézése s az ezzel kapcsolatos gazdasági kérdések ügyében a földmívelési és közlélmézési miniszterhez. Fényes László a volt orosz birodalom te-

rületén fogságban levő vértük hazaszállítására tárgyában a miniszterelnökhöz. Fürst Auréli a vidéki lentermelők és ellátatlan lakosság gabonával és liszttel való ellátása tárgyában a közlélmézési miniszterhez. Végül Fényes László jegyezte be még egy Interpellációt a fiumei V. számú tengerparti védelmi szakasz szabálytalanságai és a magyar népfelkelő honvédelgénségnek horvát vezényleti nyelv alá helyezése tárgyában a honvédelmi miniszterhez.

kozlatni fogja, mert az érdekeltek úgy a miniszterelnökhöz, mint a földmívelésügyi és kereskedelemügyi miniszterhez memorandummal fognak fordulni, amelyben felhívják a miniszterek figyelmét arra, hogy milyen óriási érdeke egész Zemplén vármegyének, hogy a szabad bortermeés és borkereskedelem zavartalanul tovább fejlőd-
jék.

Ugyanilyen értelmű felterjesztéssel fog a kormányhoz a kassai Kereskedelmi és Iparkamara is fordulni.

Egész Sátoraljaujhelyen el van egyébként terjedve a hír, hogy a templomi botrányból kifolyólag az ujhelyi csendőrkörület parancsokát, Jencs Árnád csendőrbatredent a városból elhelyezik.

Felmentették a templomban összefogott kereskedőket.

(Elhelyezik a razzizáló csendőrpáncsokat.)

A csendőrség július 16-án reggel razzizációt tartott az egyik sátoraljaujhelyi zsidó imaházban s az imádkozókat betelerelte a Központi kávéházba, ahol igazolás után szabadon bocsátották őket. Csúpan négyet tartóztattak le: Langsam Mayert, Nussbaum Izraelt, Truemer Ladjet és Gold I. krakói bornyagykereskedőket, kiket bordragításiért tegnap vont felelősségre a sátoraljaujhelyi törvényszék. A bíróság a vádlottakat fölmentette. Gold I. krakói bornyagykereskedő ügyét külön fogják tárgyalni.

Ennek a botránynak tulajdonképpen gazdasági oldala és oka van: a hegyaljai borkereskedelem. A kitünő hegyaljai bor nemcsak az ottani termelőknek, de igen sok kereskedőnek is biztosít jelentékeny jövedelmet, amely kereskedők üzleteiket Sátoraljaujhelyen, mint központban, bonyolítják le.

A botrány után most a gazdasági és kereskedelmi szempont nyomult előtérbe és nagyarányú akció indult meg a hegyaljai bortermeelés és borkereskedelem szabadsága érdekében.

A mozgalom vezetői dr. Székely Albert tiszteletbeli vármegyei főügyész és dr. Grosz Dezső vezérigazgató, e hó 24-ére értekezletre hívták össze az összes sátoraljaujhelyi pénzüzetek vezetőit és igazgatósági tagjait, akik az egész dél-eltől folyamán arról tanácskoztak, hogy mi módon lehetne a hegyaljai bor forgalmának szabadságát a jövőben biztosítani. Délután a Központi Kávéházban mintegy száz kereskedő és szőlősgazda gyűlt össze értekezletre, ahol izgatott hangulatban tárgyalták azokat a sérelmeket, amelyek az ujhelyi időben a bortermeelő gazdákat és borkereskedőket érték.

A megindított akció megrongozta a Kassai Kereskedelmi és Iparkamarát is, amelynek alelnöke, Weisz Leó és titkára, dr. Sipos Béla e hó 25-én leutaztak Sátoraljaujhelybe, ahol a Polgári Takarékpénztár disztermében az ő részvételükkel ismételt értekezletet tartottak az érdekelte gazdák és kereskedők.

Ennek az értekezletnek határozatából kifolyólag dr. Sipos Béla kamarai titkár vezetésével nagy deputáció ment Sátoraljaujhely polgármesteréhez, aki előtt a deputációt vezető kamarai titkár ismertette az értekezlet határozatát, amelyek szerint úgy a tokaji szőlősgazdák, mint az összes kereskedők és pénzüzetek szükségesnek tartják az eddig elkövetett hibák jóvátételét. Sátoraljaujhely városának — egyébként — eminers érdeke, hogy az ugynevezett Borközpont Sátoraljaujhelyen állandóan megmaradjon, mert ez a város a környék egyetemes kereskedelmi központja és vasuti közlekedés központja, ahonnan ahelyaljai borkereskedelem ki fog terjeszkedni Galiciára, Ukrajnára, Oroszországra és Németországra. Sátoraljaujhely város és lakosságának erősödése, fejlődése függ attól, hogy ne kicsinyes szempontok irányítsák a borgazdaságot és csendőri üldözések a jövőben elmaradjanak, de legalább is a törvényes korlátok közé szoríttassanak.

A polgármester a küldöttség kérelmét magáévá tette és kijelentette, hogy mindent el fog követni Sátoraljaujhely fejlesztése érdekében.

A küldöttség Széchenyi György gróf főispént is meglátogatta, aki azonban épen akkor hivatalos ügyben Budapesten tartózkodott és így a nála tisztelgőket nem fogadhatta.

Ez az ügy egyébként a kormányt is foglal-

Aradi vadászok.

(Hetvennyolc vadászati engedélyt váltottak ki.)

Szeptember közepén megkezdődik a vadászati szezon, amelyet a földmívelésügyi miniszter toll ki ilyen messzire. Múskor az apróvadra való vadászat már augusztus közepén kezdődött, a miniszter azonban a vadállomány kiméleése céljából a vadászati időny kezdetét szeptemberre toltá ki, hogy annál több legyen a vad. A pagonyban fel fog hangzani a Hallali, az erdők sűrűjében visszhangzik az üldözött vad rémes halálordítása, puffogni fog a puska, csaholni fog a vadászfalca. Az aradi vadászok siettek kiváltani a nemakóra megkezdődő 1918—1919. vadászati évre vadászati engedélyüket, mert a mostani hústalan napokban ugyancsak drága kincs a vadhus: a nyul, vadvacsa, vadsertés, őz, szalonka, stb.

A polgármesteri hivatalban a következők váltották ki vadászati engedélyüket: Simon Jenő ügyvéd, Bragyan Szilárd törvényszéki irodatiszt, Czernóczky Mihály gazdálkodó, Boda Ferenc törvényszéki irodatiszt, Csomán Ferenc postatiszt, Lengyel Károly postatiszt, Jánosházi Adolf kincstári ispán, Nagy Orbán dr. jószágigazgatósági titkár, Weinmann József magántisztviselő, Krémer József pezsgőgyáros, Erdélyi Ferenc postatiszt, Borlodon György járásbírói irodatiszt, Hraniczky Gusztáv vaggongyári mérnök, Wolff Gusztáv vaggongyári főmérnök, Jaklics Ferenc vaggongyári almuvezető, Huszalki Ferenc vaggongyári muvezető, Remenyik László Máv. főmérnök, Scheiber Oszkár mérnök főhadnagy, Kenessy Iván honvédfőhadnagy, Kintzig János-

Franciaország Amerika lábainál

Mióta a hatalmas orosz birodalom széthullott és a sok millió orosz katona nem áll fegyverben többé az entente önző céljainak szolgálatára, azóta az entente az orosz gőzhenger helyett Amerika felé fordult szeretetének teljes melegével. Mindazt a sok reménységet, aminek teljeseését nyugati ellenségeink valaha a cári birodalomtól várták, azt most az amerikaiak terhére könyvelték el s hogy valami ellenszolgálatást is nyújtsanak, vég-hossza nincs lapjaikban és tetelkben az amerikai erények magasztalásának és utánzásának. Az ellenséges sajtó és világ ezen törekvésében azonban túl megy a jóízlés határán, mert levélközve minden büszkeséget és önértet, valóságos szolgai hízlegésre ragadtatja magát. Ugylátszik, ez feltűnt már a tulajdonon is néhány tisztában látó férfinak, erre vall legalább a párisi Temps egyik írójának Amerikához intézett nyílt levele. Az amerikaiak szabadság ünnepeinek előestéjén született meg ez a levél, amelynek különös érdekessége az a könyörgő módor, amely minden szavából kiérzik. A levél a következő:

Kérelem!

— Amerika! Hju harciosa ennek a borzalmas világhatasztrófának, aki még türelmetlenül remegsz az ágyu döngése után, holnap Franciaország ünneplés hódolatát veszed át.

— Mikor Rómában egy győzelmes hadvezér megtartotta bevonulását a Kapitólumban, az őt kísérő hódoló tömegben egy rabszolga is követte kocsiját, aki folytonosan keserű szavakat mormolt, hogy figyelmeztesse a hőst, gyarló emberi voltára. Neked nincs szükség arra, hogy ilyen

goromba módon juttassuk el fűiedhez az öntudatra ébresztő mementót, de azért nem fogja harag eltölteni szivedet, ha a hízelgők karának énekét egy pillanatra félbeszakítjuk könyörgő leve-lünkkel és néhány komoly szót váltunk veled.

— Szép, erős, fiatal vagy és eljöttél harcolni egy igen régi országba, ahol a népek is idősök, bolondok, ósi szokásokhoz ragaszkodnak és félnek az erőszakos újításoktól. Mikor közibünk léptél, kinevették a mi egész létünket, nem találva itt semmi olyat, ami a te fiatal óriás alakodhoz illene volna, minden kicsinynek tünt fel itt előtted, a vasut, a házak, a városok és a gondolatok is. Aztán feltetted magadban, hogy mindent megreformálsz és megtanítasz beunni-
ket hazánk praktikusabb berendezésére. Munkádat néma csodálattal néztük. Építész és rombolósz, megsemmisítész és felvirágoztatsz s mi már magunk sem ösmerjük meg lakásainkat és kertjeinket. Gyárak, autógarageok teremnek a semmiből, ami nagyon helyes így, hiába sóhajtoznak azok, akik nem tudnak lépést tartani korukkal.

— De mégis oh Hatalmasság, légy tekintettel szalonunk néhány régiségére, kiméld kertünk néhány fiatal fáját. Ne haragudjék, ha aggodalommal nézzük hatalmas karod mindent átalakító mozdulatát s ezzel szemben mi teljes vagonunkat kiszolgáltatjuk neked. Vedd pártfogásodba a mi kormányzati rendszerünket, amely nek elkopott kerekei nyikorognak és el-elakadnak, zavard meg brutálisan a bürokraták álmát és vedd ki az ablakon az ő zöld átkakötegeiket. Fuvass Riazót azoknak a kereskedőknek és gazdálkodóknak is, akik a gondtalanok álmát aluszszák már régen. Alakítsd át vonatainkat, állomá-

sainkat, kikötőinket, autóinkat, telefonunkat, de — Kegyelmezzél — ne engedd, hogy Franciaország minden rózsáját kitépiék csak azért, hogy utat készíthessenek ott, ahol a te lovaid nyargalni akarnak.

— Te nem tehetsz érről, azt tudjuk. A tulajdonosan buzgó hízelgők vették át ezt a feladatot s hogy neked kedvedben járjanak, máglyát építettek könyvtáraink egész vagyonából, amelyen elégségek mindazokat az időszertűtlen és hasztalan lényeket, akiket költőknek, festőknek, muzsikuskoknak és gondolkodóknak neveznek. Már üldözik és gunyolják őket. Az ifjuság már a velük szembeni gyűlöletet szívja magába, a te alkotó erőd elcsavarja valamennyiünk fejét. Gyermekcink arról álmodoznak, hogy petróleum és alumínium királyok lesznek, a te képedre akarják felépíteni az új Franciaországot és ennek elérésére kiakarják irtani érdemket, folyóinkat dolgoztatni, völgyeinkbe gyárakat emelni és az álmok kerületeinek falait leakarják rombolni.

— Mondd a balgáknak, hogy tévednek, ha azt hiszik, hogy ezzel neked udvarolnak. Mondd meg nekik, hogy egy Franciaország, amelyből a gondolkodás luxusát kiűzték, nem lenne többé igazi Franciaország és nem érdemelne meg, hogy fiai tovább védelmezzék. Mondd nekik, hogy szereted művészemket és nem azért jöttél, hogy kiűzd őket Plato köztársaságából. Mondd nekik, hogy a nemzetek társaságában a mi intellektuális erőnk nem maradhat kihasználhatatlannal. Egyedű te nyíthatad fel az ő szeméiket és tartalod vissza őket a vandalizmus útján, amelyre lelkesült esztelenségükben vetették magukat.

— Franciaországnak meg kell fiatalodnia, de nem rabszolga módjára kifesteni magát és parancsolója izlésének megfelelően.

né, nagybirtokos neje. Killer Lajos dohánybevéltőhivatali főnök. Repin Károly fenyezőmester. Árpád Antal ny. Máv. tisztviselő. Schill József alispán. Dálnoki-Nagy Lajos dr. ny. alispán. Darányi János vármegyei főjegyző, Török László dr. vármegyei aljegyző.

Probszt Mihály építész, Rotter Károly tüzérfőhadnagy, Kiss Lajos tükár, Német János ny. színész, Dániel Endre biztosítási vezértükár, Dániel Péter számellenőr, Vécsey Béla ny. huszár ezredes, Binder Gyula városi számtiszt, Ortutay Béla földbirtokos, Lovassy Jenő dohányjövődéki tisztviselő, Schelly Mátyás felügyelő, Mitykó Gusztáv városi gépész, Ipolyi-Keller Iván gazdasági egyesületi igazgató, Laczay István Acsev. felügyelő, Németh Zsigmond Acsev. felügyelő, Pálffy István Acsev. főellenőr, Zborovszky Pál Acsev. felügyelő, Tamasdán Liviusz dr. ügyvéd, Feszler Richárd felsőiskolai tanuló, Feszler A. Károly szőlőbirtokos, Green Nándor főkapitány, Ubl Rezső honvédszázados, Moldován-Ödön rendőrfogalmazó, Öry Ferenc Acsev. ellenőr, Szucsú Péter ny. törvényszéki irodatiszt, Baross Lajos dr. kereskedő, Tömörly Jenő kereskedő, Baross Sándor tanuló, Andrányi Lajos báró tanuló, Krausz Ferenc Acsev. ellenőr, Berzsényi Béla pénzügyigazgató helyettes, Dely Lajos gazdálkodó, Perkovics Béla rendőrfelügyelő, Tóth Kálmán magánzó, Jusch Margit, Lukács István dr. főispáni tükár, Opre Mihály birtokos, Nyáry László rendőrfelügyelő, Páll Egon városgazda, Detári János földműves, Blaskovics István földbirtokos, ifj. Szathmáry János polgári iskolai tanár, Messinger Béla postatiszt, id. Lányi József borkereskedő, Folzinger József Máv. katonai előadó, Szomják Elemér Máv. hivatalnok, Hamsa Dezső Máv. ellenőr, Brosák Kálmán Máv. ellenőr, Szirmay Károly takarékpénztári főkönyvelő, Wild Endre dr. minorita táborigazgató.

Elzárásra ítélt aradi cipészek.

(Tanácsi ítélet Várholt László és Zimmermann Lajos kihágási ügyében.)

Az aradi rendőrbíróság tudvalevőleg ezer korona pénzbüntetésre ítélte Várholt László aradi cipézmestert, a cipészcsoporti elnökét. Az elnök ur, aki a cipőrendeletet — mint maga is beismerde — nagyon jól ismerte, nem tett egyebet, minthogy négyszáz koronát követelt és kapott egy aradi varrónőtől olyan pár cipőért, amelynek maximális ára a cipőrendelet szerint nem nagyobb 135 koronánál. Az ítélettel városszerte nem voltak megelégedve. Enyhének tartották és furcsállották, hogy a cipészek elnöke pénzbüntetéssel uszsa meg a legvakmerőbb árdrágítást.

A városi tisztviselői főügyészének és magának Várholt Lászlónak fellebbezése folytán az ügy másodfokán a városi tanács elé került, amely ma délelőtt ítélt Várholt felett Angel István dr. főjegyző referálása alapján. A tanács megváltoztatta a rendőrbíróság ítéletét és Várholt Lászlót nyolc napi elzárásra és 500 korona pénzbüntetésre ítélte. A tanács a kihágási törvénykönyv 21. szakaszának alkalmazását azért nem találta indokoltnak, mert ebben a szakaszban előírt feltételek nem forognak fenn. A hivatkozott szakasz ugyanis azt mondja, hogy ha az enyhítő körülmények tulnyomóak, akkor megengedhető, hogy az elzárás pénzbüntetéssel váltassék meg. Várholt László esetében azonban mentség nem voltak az enyhítő körülmények tulnyomóak, hanem enyhítő körülmények a büntetlen előéletet kivéve egyáltalán nem is voltak. Sőt ellenkezőleg súlyosbító körülmények forogtak fenn. Súlyosbító körülmény volt, hogy Várholtnak, mint a cipészek szakegyletének elnökének példaadóan kellett volna viselkednie és ezt nem tette meg. Azután súlyosbító körülmény volt az is, hogy a saját beismerése szerint üzletében ki volt függesztve az árjegyzék. Súlyosbító körülmény továbbá az a

beismerése is, hogy az idevonatkozó miniszteri rendelet összes rendelkezéseit ismerte. Mind-ebből pedig önként következik az, hogy Várholt a kihágást szándékosan és tudatosan követte el, aminek egyedüli rugója a nyereszkeségi vágy kielégítése. Ezért a tanács kénytelen volt feloldani az elsőfoku ítéletet és Várholt szabad-ságvesztéssel büntetni.

Zimmermann Lajos Szabadság-téri cipőkereskedőt a maximális ár túllépése, a cipőn feltüntetett árak kivakarása, az árjelző cédula eltüntetése miatt még az elmúlt évben elítélte a rendőrbíróság. Zimmermann tavaly a saját alkalmazottai jelentették fel és az ekkor megtartott razzia alkalmával 113 pár cipőt foglalt le üzletében a rendőrség. A kihágási bíróság hétszáz korona összbüntetésre ítélte Zimmermann a többrébéli kihágásért. A tisztviselő felebbezése folytán a tanács elé került az ügy. Miután a tanács beigazolva látta, hogy Zimmermann három napig direkte bezárta üzletét, hogy a maximális árakat kivakarhassa

a cipőkből és azokba más árakat véssessen, megváltoztatta az elsőfoku ítéletet és Zimmermann Lajos cipőkereskedőt összbüntetés képpen nyolc napi elzárásra és ötszáz korona pénz bírságra ítélte, továbbá a 113 pár cipő elkobzását rendelte el.

A mai kihágási tanácsülés foglalkozott a Cipőszövetkezet ismeretes kihágási ügyével is. A Cipőszövetkezet Szabadság-téri üzletében néhány hónappal ezelőtt sok olyan cipőt találtak, amelyek a maximális ár ki volt vakarva és az árakat feltüntető cédulák le voltak szakítva a cipőkről. A rendőrség razzia tartott az üzletben, ahol hetvenhárom pár cipőt elkobozott. A rendőrbíróság a kihágásokért Tóbiás Emil üzletvezetőt 30 napi elzárásra és háromszázötven korona pénzbírságra ítélte, Olár Jusstint a Cipőszövetkezet igazgatóját pedig, a miért a cipőket nem jelentette be a cipőhivatalban és az árakat jelző cédulák hiányoztak a cipőkről, száz korona pénzbírságra ítélte. Ezt az ítéletet a tanács ma jóváhagyta.

Zubor Andort kombinálják rendőrfőkapitánynak.

(A tanácsnok nyilatkozata.)

Arról értesülünk Budapestről, hogy a rendőrség államosításáról szóló törvény életbeléptetésekor a határszéleken és az exponált nemzetiségi vidékeken azonnal meg is kezdik a rendőrségek államosítását és már a személyi kérdésekkel is foglalkoznak.

Eddig az a diszpozíció, hogy egyelőre csak az kerületi rendőrfőkapitányi állás kerül betöltésre. Idáig csak hét vidéki rendőrfőkapitányt szemeltek ki kerületi rendőrfőkapitánnyá. Három kerületi főkapitányi állást nem a rendőrségek személyzetéből kiválasztottakkal fognak betölteni. A budapesti államrendőrség tisztviselői közül senki sem ajánkozott a vidéki állásokra még pedig azért, mert a törvény életbeléptetésével az államrendőrségnél könnyebb lesz az előmenetel, jobb lesz a fizetés és így csak természetes, hogy a budapesti államrendőrségi tisztviselők nem vágyódnak a vidékre, ahol rengeteg munka várna rájuk.

Temesvárról azt az értesülést vesszük, hogy ott, ahol a kerületi rendőrfőkapitányi állás betöltéséről van szó, úgy tudják, hogy erre az egyik állásra Zubor Andort, Arad város pénzügyi tanácsnokot, volt közéleti helyettes kormánybiztosát vették kombinációba és így Zubor Andor lenne a nyolcadik, akinek

személyében megállapodtak. Az Aradi Közlöny felkereste Zubor Andor tanácsnokot és kérdést intézett hozzá a temesvári hirdás valódisága iránt. Zubor tanácsnok így nyilatkozott:

— illetékes helyről értesemre jutott, hogy azok a fórumok, amelyek a vidéki rendőrségek államosításának kérdéséről intézik, foglalkoznak az én személyemmel és kombinációba vesznek egy kerületi rendőrfőkapitányi állás betöltésénél. Hivatalos felszólítást még nem kaptam arra nézve, hogy elfogadom-e ezt a megtisztelő állást, amely évi 14 ezer korona javadalmazással jár. Ha kérdést intéznének hozzám, hogy elfogadom-e az állást, komoly dilemma előtt állnék és nem tudnék egész határozottsággal válaszolni. Engem sok szál fűz Aradhoz, de ettől eltekintve az új fizetésrendezés révén a városi tisztviselők helyzete is nagymértékben javult, amely körülmény igazán komoly gondolkodásra késztet, hogy itt hagyjam-e Aradot. Jelenleg egészségem helyreállítása a főcélom, a kérdéssel nem foglalkozom s így érdemben nem nyilatkozhatom annál kevésbé, mert mindezt hivatalosan velem nem is tárgyaltak, hogy hajlandó lennék-e elfogadni a szép hatáskörrel felruházott kerületi főkapitányi állást.

MŰVÉSZET.

A Modern Kabaré szerda esti előadásán mutatják be utoljára az Adonáj című nagy daljátékot, mely napról-napra nagyobb sikert aratott. Ezen az előadáson vesznek búcsút az aradi közönségtől Turcsányi Dusi és Margó Zsiga a kabaré népszerű tagjai is, akik rövid itt létük alatt sok kellemes estét szereztek a kabaré látogatóinak. Csütörtökön este teljesen új műsor kerül a közönség elé és ezen a premieren fognak bemutatkozni a Modern Kabaré új tagjai is.

Krudy Gyula regényt írt a „Déli Hírlap”-nak. A „Déli Hírlap” augusztus 10-iki, vasárnapi számában kezdi el közzétételét Krudy Gyula „Az utitárs” című regényének, amely a kiváló és népszerű író mesterműve. „Az utitárs” lebilincselő érdekessége, gyönyörű magyar regény, az utolsó esztendő legnagyobb jelentőségű irodalmi alkotása. A Lázár Miklós szerkesztésében megjelenő „Déli Hírlap” ezzel a

regénnyel még kedvesebb barátja lesz a közönségnek, amelynek ragaszkodása adta meg a „Déli Hírlap” szenzációs sikerének, óriási példányszámának lehetőségét. A „Déli Hírlap” előfizetési ára egy óra 2.80 korona, ¼ évre 7.50 korona, egész évre 30 korona. Egyes szám ára 12 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

= Tőzsde. Budapestről telefonálja tudósítónk: A budapesti értéktőzsdén ma a következő jegyzések történtek: Magyar Hitel 1333, Osztrák Hitel 902, Agrárbank 1067, Fabank 965, Hazai bank 625, Kereskedelmi bank 5860, Magyar bank 960, Konkordia malom 915, Salgótarjáni 1167, Rimamurányi 1184, Atlantika 1365, Osztrák-magyar államvasút 1025, Rugyantagár 1164, Klotild vegyipar 198, Nasici taningyár 3670.

HIREK.**Élet a Neptun strandján.**

A Maros tulsó oldalán levő strand-fürdő a hús hullámokra és a nap gyógyító sugaraira áhító közönség annyira elépte, hogy a katonai fürdő vezetősége a legnagyobb igyekezet és jóakarattal ellenére sem tudja elhelyezni a fürdőző közönséget. Hogy a strand-fürdő mégis megfelelőhessen hivatásának, Fiedler Imre őrnagy, cs. és kir. katonai térparancsnok módot talált arra, hogy a strand-fürdő kényelmesen szolgálhassa a közönség igényeit. A térparancsnok korlátozásokat léptetett életbe, a melyről az alábbi hivatalos közlést adta ki:

Az aradi katonai uszodának túlszűfoltlaga folytán az alábbi korlátozó intézkedés vált szükségessé: Minthogy a katonai uszoda rendeltetésénél fogva elsősorban a katonai személyek uszási oktatására és tiszták és hozzátartozók fürdőzésére szolgál, a katonai uszoda ezen rendeltetését azonban az eddig is már szabályszerű korlátozások mellett, de mindinkább nagyobb számban fürdőző polgári közönség illuzióriussá teszi, közhírré tétetik, hogy a jövőben a katonai uszoda látogatása a polgári közönség csakis azon tagjainak engedhető meg, akik már ezideig idényjegyet váltottak. Napi fürdőjegyek, valamint újabb idényjegyek a mai naptól kezdődően a fent említett túlszűfoltlaga miatt, sajnos, nem adhatók meg. Cs. és kir. térparancsnokság. Fiedler őrnagy.

Mindazok, akik megszerették a strand-fürdőt s akiknek napi programjába beleillesz kedett a strand, mint elmaradhatatlan szükségesség, bizonyára szomorúan veszik tudomásul a térparancsnokság korlátozó intézkedését, ha csak nem gondoskodtak már eddig is idényjegyről. De ezeknek vigasztalására siet a Neptun, amikor az alábbi értesítést teszi közzé:

„Értesítjük a t. közönséget, hogy a Neptunnal szemben a vároddalon a strand-fürdő úgy a hölgy-, mint a férfi-közönség részére egész nap rendelkezésre áll. A Neptunban váltott jegyekkel szabad a katonai strandot is használni, a katonai fürdő közönsége viszont a Neptun strandját igénybe veheti minden után fizetés nélkül. Tisztelettel Neptun-fürdő r. t.”

Akiknek tehát nincsen a katonai-fürdő használatára idényjegyük, azok még sem fogják nélkülözni a Maros homokját, a levegőt, a napsugarat, mert igénybe vehetik a Neptun strandját. A térparancsnokság korlátozó intézkedése tehát nem fosztja meg a közönséget legkeillemebb nyári szórakozásától.

— **Megóítotték a cárevicsot is.** Stockholmból jelentik: Pétervári jelentés szerint valószínűnek látszik, hogy a cárevics halála is bizonyos. A Pravda jelentése szerint még július elsején eltemették láb alól.

— **Névmagyarosítás.** A hivatalos lap mai száma a hivatalos rész végén, ahol a névmagyarosítások szoktak megjelenni, érdekes és miniket aradiakat érdeklő jelentés húzódik meg. Azt közli a hivatalos lap, hogy Winter Adolf dr. aradi születésű és illetőségű aradi lakos, ügyvéd, családi nevét belügyminiszteri engedéllyel Forbáth-ra változtatta. Ebben a hírben az érdekes, hogy a 70 év körül járó ügyvéd fia már régen viseli a Forbáth-nevet, amleyet most az öreg ur is felvett. Nemsokára a Deák Ferenc-utcai Winter-házról lekerül a régi cégtábla és új foglalja el helyét, amely hangzik majd ekképen: Forbáth Adolf köz- és váltó ügyvéd, ha ugyan csináltat új táblát az öreg ur, aki a legkomojyabban foglalkozik azzal a tervvel, hogy Budapestre költözködjék.

— **Márkus Miksa gyásza.** Márkus Miksa, a Magyar Hírlap főszerkesztőjét, az Ujságírók Egyesületének elnökét súlyos csapás érte. Édesanyja, özvegy Márkus Ignákné, 75 éves korában, vasárnap éjszaka váratlanul elhunyt Budapesten. A lelki nemességéről és jótékony-ságáról ismert urnót szerdán délelőtt 12 órákor kísérik örök nyugovó helyére a rákoskeresztúri izraelita temető halottasházából.

— **Az amerikai zsargon ellen.** Berlinből jelentik: A Vossische Zeitungnak jelentik Bernből, hogy Amerika több állama hadjáratot indított a zsidó zsargon ellen és követeli ennek a nyelvnek a közhasználatból való kitiltását, mert szókincsének legnagyobb része német eredetű.

— **Lloyd George trükkje.** Berlinből jelentik: A Tägliche Rundschau jelenti Londonból: Lloyd George a háború negyedik évfordulója alkalmából üzenetet küldött az angol nemzetnek. Ezt az iratot a propaganda minden eszközzel terjesztik. Abból a célból, hogy az egész angol királyságban egy időben váljék ismertessé, lepecsételt borítékban megküldték valamennyi színház, mozi, mulatóhely igazgatójának, kávéházaknak, vendéglőknek, azzal az utasítással, hogy este kilenc órákor felbontandó és kihirdetendő. A lapokat felkérte a miniszterelnök, hogy esti kilenc órákor rendkívüli kiadásokban hozzák nyilvánosságra üzenetét.

— **Uj magyar nemeselek.** A király Ulrich Rezső vezérőrnagyok és törvényes utódainak Törökviszi, Deutsch Izidor 33. gyalogezredbeli ezredesnek és törvényes utódainak Fehértemplomi, továbbá Miklós Mihály ezredesnek és törvényes utódainak Nagycsényi előnével a magyar nemességet adományozta.

Kinevezések. A 2. honvédegyezred tényleges álmányában Szilassy Iván és Scherer Ferenc dr. főhadnagyok századosokká, Bartha Dezső, Balogh István, Péterffy Andor és Pirtea Emil zászlósok hadnagyokká, a tartalékban Szönyi Gyula dr., Török Árpád, Háy Elek dr., Damincics Ernő, Wildburg Aladár báró és Emenet Antal hadnagyok főhadnagyokká léptek elő.

— **Ahol bekebeli áron enni, inni és szórakozni lehet Aradon?** Arad közönsége érthető kíváncsisággal várja az újságírók nagyszabású parkünnepélyét, amely egy napra feledtetni fogja a háború szomorúságát és a türelmetlenül visszavárt békét varázsolja a Baross-park lombos fái közé. Délután 3 órákor fog kezdődni az ünnepek. Feldíszített sátrakban Arad uriaszonyai és urileányai fogják várni a közönséget a legkitünőbb, békére emlékeztető ételmenüekkel. S nyomban hozzá kell tennünk, hogy nemcsak a habos kávé, a tejeskalács, a sósperc és a pompás finom dolgok egész sora fogja a békére emlékeztetni a publikumot, hanem azoknak az árai is. A rendezőség ugyanis nagy súlyt helyez arra, hogy a parkünnepélyen ne ismétlődjenek meg a szokásos pumpalások. Ugy az éllelmény cikkeknek, mint az italoknak maximális árú lesz, jóval alacsonyabbak, mint az üzletekben, a vendéglőkben és a kávéházakban. A pezsgő-sátorban jégbehűtött bekebeli pezsgőt ihatnak a módosabb emberek, amíg a kisebbbénézi közönség a sorsátorban juthat hideg italhoz. Egész sor külön speciálitás lesz az ünnepelelnék. Az újságíró-bár a jégbehűtött húsított italokat és gyümölcsneműket fogja kínálni: a kávé-sátor habos kávéval és tejeskaláccsal csalogatja majd a háborús koszton tartott embereket; és egy másik sátorban olcsó és friss tormás-virstli-t fogják árúsítani a hölgyek; a cukrászdában pedig kitünő foglaltot és finom süteményféléket kaphat a parkünnepély közönsége olcsó áron. A katonazene és az összes aradi cigánybandák játszanak a sátrak körül. A nyílt színpad külön szenzációja lesz az újságírók délutánjának. Fővárosi színészek és artisták fogják szórakoztatni a közönséget. A gyermekek mulattatásáról sem feledkeznek meg a rendezőség.

— **Akaszítás lesz Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik: A temesvári bíroság tegnap délelőtt kezdte meg Nagyváradon Balahin Mihály, Cserkaszin Iván és Kurgarov Vaszilik orosz foglyok rablógyilkossági ügyében a fő tárgyalást. A foglyok a múlt héten megölték és kirabolták Bereghörszörmenyén Éber Mihályt és mintegy 8000 korona pénz raboltak el. A tárgyalásra Temesvárról Nagyváradra érkezett Czuszor Vilmos dr. százados-hadbíró, Mogan István dr. százados-hadbíró, Abonyi Vilmos dr. hadnagy és Basch Imre zászlós. Az oroszek beismerték, hogy a gyilkosságot ők követték el. Az elrabolt értékeket és a pénzt hiánytalanul meg is találták náluk. Ítélethirdetésre csütörtökön kerül a sós s mivel az ítélet minden valószínűség szerint halálos lesz, telefonon értesítették Bali Mihály höhért, hogy álljon készen az utazásra.

— **Öngyilkos főhadnagy-hadbíró.** Kassáról jelentik: Bőndevsky Teofil csernovitzi ügyvéd aki három hónap óta a kassai hadosztálybíró-ságnál mint hadbíró-főhadnagy volt beosztva; az erzsébetvárosi megállón túl a száguldó Tátra-expressz kérései alá vetette magát. A gyorsvonat kérései teljesen szétroncsolták.

— **Arad- és Csanádmegyében nyaraló osztrák gyermekek.** A Károly király gyermek nyaraltatási akció kormánybiztosa, Vadnay Tibor megküldte azt a kimutatást, a mely az Arad- és Csanádmegyében nyaraló gyermekek számát és falvakra történi elosztását tünteti ki. Eszerint jut:

Aradra 215 fiú, 284 leány, Amrózfaivára 14 fiú, 19 leány, Apátiaivára 100 fiú, 100 leány, Almáskamarásra 6 fiú, 11 leány, Battonyára 167 fiú, 154 leány, Csanádpalotára 84 fiú, 94 leány, Csanádapácára 27 fiú, 31 leány, Csanád alberrfire 21 fiú, 9 leány, Elekre 20 fiú, 30 leány, Földeákra 87 fiú, 63 leány, Királyhegyesre 18 fiú, 18 leány, Kővegyre 9 fiú, 12 leány, Kevermesre 15 fiú, 15 leány, Kisiénfő-Erdőhegyre 21 fiú, 39 leány, Kisperegre 16 fiú, 18 leány, Makóra 300 fiú, 320 leány, Magyarcsanádra 17 fiú, 21 leány, Mezőhegyesre 60 fiú, 90 leány, Mezőkovácsházára 87 fiú, 113 leány, Magyarbánhégyesre 50 fiú, 70 leány, Magyarpécskára 23 fiú, 27 leány, Medgyesegyházára 22 fiú, 38 leány, Medgyesbodzásra 13 fiú, 12 leány, Magyarbánhegyesre 18 fiú, 15 leány, Nagymajlátra 15 fiú, 15 leány, Németperegre 15 fiú, 15 leány, Nagylakra 15 fiú, 45 leány, Ónalomra 25 fiú, 25 leány, Püspöktelelre 45 fiú, 45 leány, Pitvarosra 10 fiú, 30 leány, Pankotára 27 fiú, 33 leány, Ref-Kovácskőháza 32 fiú, 30 leány, Szt. Mária 30 fiú, 30 leány, Újszentannára 25 fiú, 38 leány, Ujpanátra 20 fiú, 20 leány, Világosra 15 fiú, 15 leány. Összesen 320 gyermek élvezi a két vármegye és Arad város területén a magyar vendégszeretetet.

— **Az éllelmiszerek és közszükségleti cikkek árákat mindenütt jelezni kell.** Mint a hivatalos lap mai száma közli, a kormány a közszükségleti cikkekkel való visszaélések megállításáról szóló rendeletét igen fontos újabb rendelkezésekkel egészítette ki: A ki közszükségleti cikkek továbbeladás céljára elad, kötelek egyidejűleg számlát vagy jegyzéket és mellékeltet, melyen az ügylet megkötésének időpontján kívül az eladó (s vevő) teljes címe (cége), az áru mennyisége (súlya), minősége és vételára is fel van tüntetve. Mindazok, a kik közszükségleti cikkek akár a továbbeladás, akár a közvetlen fogyasztás céljára árusítanak, üzlethelyiségükben vagy raktáraikban tartott és eladásra szánt áruik eladási árát pontosan feltüntetni kötelek a jegyzéken, sőt az edényben, hordóban, zsákban, vagy egyéb tartályokban elhelyezett éllelmiszerek eladási árát még az elhelyezésükre szolgáló edényre alkalmazott feliraton is fel kell tüntetni. A kirakatokban elhelyezett minden közszükségleti cikknek annak árát is fel kell tüntetni.

— **Testnevelési tanfolyam.** Az iskolai testnevelés reformjának első lépését jelenti az a továbbképző tanfolyam, amelyet a kormány a helybéli áll. tanítóképzőben 30 tanító részére rendez. E tanfolyamon a tanítóság megismerkedik a testnevelés legújabb elveivel, különösen a modern, tudatos, racionális testgyakorlás módszerével. A tanfolyamot Karoliny Mihály, az intézet igazgatója vezeti. Előadók: Kmettyó Lajos, Vadász Zoltán, Borsos Béla dr., Szőlősi István és a honvédelmi minisztérium egyik még meg nem jelölt kiküldöttje.

— **Intuzált szerkesztő.** Budapestről telefontalja tudósítónk: Ligeti Ignác nyugalmazott Máv. mozdonyvezető, akinek feleségéről árdrágítási ügyekkel kapcsolatban újságok többször megemlékeztek, idegen név alatt találkozót kért Pesta Frigyesztől, egy szenzációt hajhászó lap szerkesztőjétől, aki lapjában többször foglalkozott Ligetiék magánügyeivel is. Pesta ma délelőtt megjelent a megbeszélés helyén, a „Miénk” kávéházban, ahol Ligeti felkereste. Odalépett az újságíró asztalához és most már valódi néven mutatkozott be, szemrehányást tett neki, amiért családi ügyeit a nyilvánosság elé hurcolta s a beszélgetés, a vitatkozás folyamán mindketten annyira ingerültekké váltak, hogy végül is ökölre mentek. du lakodtak és a pincének kellett őket szétválasztaniok. Ligeti arcára kapott karcólásokat és azt mondotta, hogy azért verte meg Pestát, mert az családja becsületébe gázolt és ezért az intuzalon kívül még a bíróságnál is elégtéltelt keres.

— **Családirtás a rekvirálás miatt.** *Temesvárról* jelentik: A temesmegyei Szigetfalva községből a mozgósításkor bevonult katonának Bauer Domokos gazdálkodó és vele együtt katonai szolgálatra jelentkezett 21 éves fia is. Bauerné két kisebb fiával otthon maradt és legutóbb, hogy a gazdasági munkákat elvégezhesse, a temesvári katonai parancsnokságtól egy orosz foglyot kért. A parancsnokság Bauerné tanyájára Zablos Andrej orosz foglyot rendelte ki. Az asszony az utóbbi napokban többször panaszkodott, hogy a háború és a rekvirálások miatt megunta az életét. Tegnap éjszaka az asszony baltával kilopódzott az istállóba és az ott alvó Zabics Andrej hadifoglynak többször a fejére csapott. Az orosz a balta csapásoktól szenvedett sérüléseibe belehalt. Azután bement a házba és előbb Mátyás nevű 16 éves, majd Mihály nevű 12 esztendősi fiát csapta agyon álmában, ezután egy cédulára azt írta, hogy inkább a halálba megy, semmint tovább éljen. A mikor véres munkájával elkészült, a padlásra ment, a hol felakasztotta magát. Bauerné, úgy látszik, pillanatnyi elmezavarásban követte el véres tettét. Hadifogságban lévő férjét táviratban értesítették az esetről.

— **Pályázat laboránsi állásra.** Arad sz. kir. város vegyvizsgáló állomásánál egyenlőre ideiglenesen, később esetleg véglegesen egy laboránsi állás fog betölteni. Felhívom magamra, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint a hivatalos órák alatt a polgármesteri hivatalban jelentkezzenek. Előnyben részesülnek szakbeli teendőikben jártas laboránsok, továbbá fa és fémmunkához értő, mérsékeltén rokkant vagy hadmentes egyének. Az alkalmazandó laboráns teendői: minden laboránsi és hivataloszolgal munká. Varjassy Lajos polgármester.

— **Javitják a zöldség árusítást.** Sok panasz hangzott el a hatósági bódében uralkodó türethetetlen állapotok miatt. A közéletmezesi bizottság megállapította a panaszokat és elrendelte, hogy a közéletmezesi vállalat szakemberei felváltva tartanak ügyeletet a bódénál. De ez a rendszer sem vált be. A bizottság mai ülésén végül úgy határozott, hogy a hatósági bódéhoz állandó ellenőrt fog alkalmazni. Elhatározta a bizottság azt is, hogy intenzívebben fog beszerezni zöldségtermékeket.

— **Balog Tuta testvére.** *Egerből* jelentik: A katonai rendőrség elfogott egy kóbor cigány karavánt, amelynek férfitagjai, csaknem kivétel nélkül, katonaszökevények. Közük van Lakatos Jutina János, aki testvéröccse a dánosi rablógyilkosság főszereplőjének, Lakatos Balog Tutának. A vallatások során beismerte, hogy Radics Pista nevű cigánytársával együtt június hó közepe táján Örmény pestmegyei község közelében az országuton meggyilkolt és kirabolt egy ismeretlen parasztiasszonyt. A cigányhanda másik két tagja, Suha Gyuri és Suha Miklós, szintén beismert egy gyilkosságot. Mezőcsát közelében egy faluban megölték és kifosztottak egy parasztagdát, akinek a nevét nem tudják. A veszedelmes cigánykaravánt a katonai rendőrség szigorú őrizet alá vette.

— **Rendelet a vöröshagymáról.** A hivatalos lap mai számában megjelent Windischgrätz Lajos herceg közéletmezesi miniszter két rendelete, amelyek a vöröshagyma forgalmát és közvetítését szabályozzák. Az első rendelet szerint vöröshagyma szállításához minden esetben, tehát az ország területén belül is, szállítási igazolvány szükséges. Az igazolványt az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi r.-t. szolgáltatja ki. A másik rendelet megszabja, hogy vöröshagymát csakis törvényhatóságoknak, városoknak, községeknek, beszerzési csoportoknak, közlekedési vállalatoknak, hadiipari vállalkozásoknak és kórházaknak lehet szállítani. Minden más esetben szállítási igazolványt csakis a közéletmezesi miniszter állít ki.

— **Halálra ítélték egy 103 éves embert.** *Bécsből* jelentik: A szebenikói örültek házában a napokban meghalt egy 106 éves aggastyán. A kattarói születésű aggastyánnak a fiát a háború elején kivégezték. Őt magát gífejéseiért halálra ítélték 103 éves korában, de a halálbüntetéstől eltekintettek és 15 évi szabadságvesztés büntetésre változtatták át az ítéletet. A fogságban megörült és most az örültek házában meghalt.

— **Malvyt menti a volt főnöke.** *Párisból* jelentik: A rendkívüli bíróság mai ülésén kihallgatta Ribot volt francia miniszterelnököt, aki rövid, de hatásos beszédben védte a maga kormányzati idejét. Kijelentette, hogy három évig volt az ő kabinetjében Malvy miniszter és nem talált semmiféle kivetni valót cselekedetében.

— **A lepedőtolvaj török doktor.** Megirtuk tegnap, hogy egy török, aki *Ali Mehmed Durzan* dr., szmirnai ügyvéd, tartalékos főhadnagynak volt bejelentve a margitszigeti kórházban, fürdőlepedőket lopott. Mint Budapestről jelentik, mikor bevitték a főkapitányságra, ujjlenyomatot vettek fel róla és megállapították, hogy 1916. január 26-án *Bauer Viktor* néven sikkasztás miatt volt letartóztatva. Durzan tagadta, hogy Bauer Vikornak hívják és bevallotta, hogy igazi neve Zlocsover Mózes magánhivatalnok és a 41. gyalogezred szökött katonája. Letartóztatták.

— **Razzia az élelmiszer üzletekben.** Mindinkább sürűbben merültek fel panaszok az élelmiszer üzletek ellen. A legtöbb helyen nincs kifüggesztve a maximális árakat feltüntető árjegyzék. A szalonna és húsarú oly horribilis árak mellett kerül eladásra, amely a legvérmesebb képzeletet is felülmúlja. Petkovics Béla rendőrfelügyelő ma délután razzitát tartott az Andrassy-tér, Weitzer János- és Deák Ferenc utcákban levő élelmiszer üzletekben. Összesen hét üzlet ellen merült fel konkrét panasz. Mindegyik ellen megindult az eljárás maximális ár túllépése miatt. A jövőben a rendőrség a legerélyesebben lép fel minden ár túllépés ellen. A legelső alkalommal elzárással fogják a kihágást büntetni.

— **Könyvtárakat, hangjegyeket vesz Zárpól.**

— **Keresk. szakoktatás.** Könyvelés, gépés és gyorsírás, számtan stb. Beiratkozás Gyors- és gépirőiskola Lázár Vilmos-u. 2.

Trockij a német-japán szövetségről.

— **Megkezdődött a szibériai akció. — Pétervári pusztulása. —**

Berlinből jelentik: Bornstein Hermann, a Newyork Herald és Washington Post Szentpétervárra küldött tudósítója elhávozása előtt beszélgetést folytatott Trockij külügyi népbizossal, aki előtte a következőket jelentette ki:

— Az Oroszországban élő entente képviselők minden képzelhető megtették, amivel a szovjet és ezzel együtt a saját kilátásaikat ronthatták. Működésükkel Németországnak sokkal többet használtak, mint bárki más. Most az entente ismét azon van, hogy új ostobaságot kövessen el, Japán készen áll arra, hogy Oroszország ellen felvonuljon. Ez a felvonulás a valóságban az entente rettentő vereségéhez fog vezetni. Információnk van arról, hogy *Japán meg egyezett Németországgal Oroszország felosztására nézve.*

Nem tudom, vajon mikor történt ez a meg egyezés, de azt hiszem, hogy a megállapodás biztosítani kívánja a német érdekeket nyugaton és a japán érdekeket keleten. El kell ismernem, hogy Németország, ámbár erőszakos eszközöket használ, de minden esetre számol a való élettel. Ez a német sikerek titka. Ezzel szemben az entente külszínnel, álmokkal, nem a reális élettel foglalkozik. Ezért késik el az entente mindig hat hónappal. Ne mondja nekem senki azt, hogy Japán önzetlenül jár el Szibériában, mert ez a mondás nem egyéb diplomáciai frázisnál, amelynek semmi reális alapja nincs.

Zürichből jelentik: A Corriere de la Sera jelenti Tokióból: Japánban nagy előkészületeket tesznek a szibériai akció megkezdésére.

Rotterdamból jelentik: Pétervári jelentés szerint a helyzet ott borzalmas, mert az éhség és a kolera növekvőben van. A városparancsnok proklamációt tett közzé, amelyben fel

szólítja a lakosságot, hogy akinek nem okvetlenül szükséges a városban tartózkodnia, az azonnal hagyja el a várost. Az orvosok a koleraival szemben teljesen tehetetlenül, a temetőkben több száz halott fekszik temetetlenül.

Berlinből jelentik: Az ukrán miniszterelnök elhatározta, hogy Miljukovot, a kadett-párt vezérét és a pártot rendőri felügyelet alá helyezi és őket esetleg Ukrainából kiutasítja.

Halálos ítélet helyett felmentés.

Hazaárulás vádja egy európai hírű tanár ellen.

Bécsből telefonálja tudósítónk: Az itteni hadosztály bíróságnál egy igen érdekes és Bécs előkelő köreiből feszült figyelemmel kísért bűnpörben folyt le a tárgyalás. Tudományos körökben jól ismert gimnáziumi tanár állít vádlottként a katonai bíróság előtt a hazaárulás súlyos vádjával terheltén.

Előkelő, igen gazdag családból származó volt a vádlott, akinek az apja egyetemi tanár, ő maga pedig mint szociológus szerzett már európai nevet.

Wertheimer János dr., aki mint egyéves önkéntes szakaszvezető szolgált a hadseregben, több szociológiai mű írója régóta aktív részt vett a munkásmozgalmakban és mint a szociáldemokrata párt tagja és ismert népgyűlési szónok széleskörű agitatorikus munkát fejtett ki. Legutóbbi nagyszabású sztrájk alkalmával azt az álláspontot foglalta el, hogy a munkásoknak joguk van a háborúban is a sztrájk fegyverével élni és ama nézetének adott kifejezést, hogy az általános sztrájkokkal közelebb lehet jutni a békéhez. A sztrájk alkalmával eljárta a munkás otthonba és a vádirat szerint a gyűlésterembe már be nem fért és az utcára szorult munkásokhoz beszédet mondott.

Szónoklása közben érkezett meg az a munkás küldöttség, amely a kormányval tárgyalt, a sztrájk megszüntetése ügyében. Wertheimer dr. félbeszakította beszédét és Scheiz dr. országgyűlési képviselő beszámolt a küldöttség eljárásáról, amit a munkások megnyugvással vettek tudomásul. A képviselő felszólította elvtársait, hogy szüntessék be a sztrájkot.

A vádirat szerint ekkor Wertheimer dr. ismét az asztalra ugrott, folytatta félbeszakított beszédét és azt a felhívást intézte a munkásokhoz, hogy ne hallgassanak a megalkuvókra, ne fejezzék be a sztrájkot, folytassák mindaddig, míg nem lesz belőle általános munkaszünet, mert akkor a magyar testvérek is csatlakozni fognak és kényszeríthetik a békét.

Az ügyész a katonai büntetőtörvénykönyv 334. szakaszába ütközött hazaárulás miatt a legszigorúbb büntetést, a halált kérte.

A vádlott, aki maga védekezett, felmentése mellett érvelt és azt akarta bizonyítani, hogy nem direkt felhívást, intézett a sztrájk folytatására, mert akkor az időt alkalmasnak sem találta és a rendőrségi jelentést, melynek alapján a vádirat készült, hazug denunciaciónak minősítette.

A bíróság felmentő ítéletét hozott. Az ítélet indokolásában kimondotta, hogy egyetlen tanúnak, egy rendőrszolgálati képviselőnek vallomását nem fogadhatta el bizonyítékkul arra, hogy a tanár a sztrájkoló munkások előtt az inkriminált kifejezéseket használta volna. A bíróság Wertheimer drt nyomában szabadlábra helyezte. A fő tárgyaláson megjelent nagyszámu hallgatóság a vádlott elvtársai zajos ovációban részesítették úgy a bíróságot, mint a dr.

Bombamerénylet Kiebben Eichhorn főtabornagy ellen.

(A német parancsnok és szárnysegéde súlyosan megsebesültek.)

BERLIN. A Wolff-ügynökség jelentí Kievből mai kelettel: EICHORN főtabornagy és személyes szolgálatára rendelt szárnysegéde DRESSLER kapitány ellen ma délután két óraker a katonai kaszinóból a lakásához vezető uton egy bérkocsin érkező ember közvetlen közelből bombamerényletet követett el. Mindketten súlyosan megsebesültek. A merénylőt és a bérkocsist letartóztatták. A nyomozás eddigi adatai szerint a moszkvai szociál forradalmi párt részt vett a merényletben, amely mögött tudvalevőleg az entente áll. (Eichhorn főtabornagy különösen a Brusszilov offenzíva idején tüntette ki magát, mint hadseregparancsnok, majd az orosz frontról a nyugati frontra került és a tavaszi támadások alkalmával vezetett egy hadsereget. Nemrég került Ukrainába. Mirbach gróf moszkvai német követ ellen is a forradalmi szocialisták hajtották végre az entente felbujtására a gyilkosságot. *A szerk.*)

Berlinből jelentí a Wolff-ügynökség: Vilmos császár a következő táviratot küldte Eichhorn főtabornagyhoz: Kedves Főtabornagyom! Felháborodással és mélységes sajnálattal vettem tudomást arról a megvetésre méltó gonosztettéről, amely az ön személye és szárnysegéde ellen történt. Biztosítom önt a legőszintébb és legszívélyesebb részvételmről. Híszem és remélem, hogy a mindenható segédelmével egészsége hamar helyreáll. Isten tartsa meg önt nekünk és a hazának. Szívélyesen üdvözlí az ön jóakaró királya VILMOS.

A „rossz modoru, fekete fiu“ vizsgálja.

(Kilényi János emlékeiből.)

Az ablakon a délutáni nap dobta be vörös fényesóvát. A falak mellett szerte a szekrényekben könyvek, a fal mellett pamlag és az ajtó mellett nagy íróasztal. Előtte ül Kilényi János, a hucszó főszámvevő, ki mielőtt végleg otthagyná megszokott íróasztalát, még rendezget, rakogat, hogy az utód mindent rendben találjon. A szobában van valami abból a hangulathból, amikor egy régi színész elmegy csendben, otthagyja a néki világot jelentő deszkákat. Kilényinek az íróasztala volt az, ami az öreg színésznek a szinpad. Ott élt mellette, ott töltötte ifjuságát, férfikorát, negyvenkét évet, mely néha még életnek is sok. Leültetett. Magával szemben és megértően bólintott fejével, amikor előadtam, hogy miért jöttem. Egy pár epizódot kértem, amely megrogzódott lelkében, amelyre még most is annyi szeretettel és kellemesen emlékezik vissza. Látzott arcán, hogy lelke egy pillanatra visszarpöpen a múltba és keres és kutat a sok-sok emlék között. Láttam, amint válogatott közöttük, amint mérlegelte, melyik lenne jobb, melyik lenne a legmegfelelebb. És arcán azzal a vonással, amelyet csak nagyon jóvialis és nagyon becsületos férfiak arcán láttam még, csendesen beszélni kezdett:

— Nehéz kiválasztani a sok felrajzó emlék közül kikeresni azt, ami a legjellemzőbb. Hivataloskodásom minden idejét, munkabírásum és munkaszeretetem minden atomját polgártársaimnak szenteltem. Régen, nagyon régen volt, amikor, mint egész fiatal ember kértem a felvételemet a városhoz. Akkori időben még az volt a szokás, hogy mindenki, még iskolai képzettségén kívül, szakvizsgát tett. Ki amilyen hivatalba volt beosztva. Én az adóhivatalhoz kerültem, tehát adószakvizsgát tettem. Salacz Gyula, az akkori polgármester és Reicher Ferenc főpénztárnok voltak a vizsgáló bizottság tagjai. Erősen készültem a vizsgámrá, betéve tudtam a különféle törvénycikkeket. Vizsgám sikerült is és én büszkén és meglepedéssel foglaltam el új hivatalomat. Mint mondtam, nagy ambícióval kezdtem neki a munkának.

— Egy napon délelőtt Salacz polgármester magához hivat. Hivatalos komolysággal rám néz, majd így szól:

— Holnap vizsga van. Ön is ott lesz a vizsgáztató bizottságban. Egy antipatikus és nagyon rossz modoru, összejérhetetlen fiatalember akar vizsgáztatni. Szeretném, ha ennek a vizsgálja — nem sikerülne.

Különös protekció, — gondoltam magamban.

— De polgármester ur, — szóltam Salaczhoz, — hogy kerülök én már most a bizottságba?

— Kérem — válaszolt Salacz — önben bizalmam van és kérem, tartsa szem előtt, amit mondtam.

Nekiválasztottam tehát és éjjel-nappal tanulmányoztam a különféle rendeleteket, törvénycikkeket. Jegyzeteket készítettem magamnak belőlük, és mondanom sem kell, hogy mindenütt a legne-

hezebb paragrafusokat írtam ki. Ki akartam tenni magamért, hogy ha már ilyen tekintetben is, meg legyenek velem elégedve. Igaz, hogy egy kicsikét úgy éreztem, mintha hümrészes lennék valami dologban. Másnap volt a vizsga. Egy sovány, magas, fekete fiatalember volt a vizsgáló. Bennem összpontosult a bizalom, én kérdeztem tehát. Sorba elővettem a legnehezebb kérdéseket, kérdeztem a legtrikábban előforduló dolgokat, a fiatalember mindenre nagyszerűen megfelelt. Bármennyire is erőlködött a vizsgabizottság, nem tudtuk elbuktatni. Kénytelen-kelletlen átengedtük tehát.

Elmult egy pár év. A fekete sovány fiatalember lassan haladt felfelé. Évek múltán országgyűlési képviselő lett, majd a képviselőház alelnöke, azután a delegáció elnöke és végre most — Arad város főispánja, Barabás Béla. Ő volt a rosszmodoru, fekete fiatal, akit mindenáron el kellett volna buktatnom. A történeti hűség kedvéért megjegyzem, hogy Barabás azután nem is jött az adóhoz. Hogy mi jött közbe, nem emlékszem már rá. De legalább nyugodt vagyok, hogy a karrierjét nem akasztottam meg.

Megkérdeztem, hogy mi a terve, mit fog csinálni a rengeteg idővel.

— Most legalább egy-két hétig ur leszek. A fiam most jön haza szabadságra. Elmegyek hozzá, meglátogatom őket. Azután én is tagja leszek a „Hervadt árbócok“ című asztaltársaságnak, a melynek elnöke egyik jó barátom, Várady Kálmán közismert aradi táblabíró.

(k. n.)

Csereakció zsirért.

(Augusztus 1-én kezdődik.)

Juniában gabonacsereakciót indított a szadák között a hadsereg megbízásából az Országos Közélelmészési Hivatal.

Használó irányú csereakció szervezését határozta el a közlelmészési hivatal a hadsereg részére szükséges zsir és szalonna megszerzése végett és ennek előkészítése tárgyában 255,000—1j. szám alatt már rendeletet is bocsátottak ki.

Ezen rendelet szerint a közlelmészési miniszter a gabonacsereakció céljaira a cs. és kir. hadügyminiszter által rendelkezésére bocsátott iparcikket, amelyeknek egyrésze a gabonakészletek kimerülése folytán felhasználatlan maradt, a hadsereg zsirszükségletének további biztosítására kívánja biztosítani és evégből elrendeli, hogy a kérdéses iparcikkek a gabonacsereakció mintájára sertészsir, illetve fehérru beszoiglatása ellenében csereleessenek be. Az akció végrehajtásához szükséges közelelbi utasításokat a közlelmészési hivatal csereakció-osztályának zsir csereakció alosztálya fogja közölni a törvényhatóságokkal. Az akcióval kapcsolatos összes feltejesztések, jelentések és felvilágosítások adása iránti kérelmek közvetlenül ehez az alosztályhoz irányozandók.

A zsircsereakciónak a legrövidebb időn belül, legkésőbb augusztus hó 1-én kezdetét kell vennie, ami annál könnyebben történhetik, mert a cserecikkek már raktáron fekszenek a megyei gyűjrhelyeken. Az aktió sikere érdekében a cserekulcsot — a gabonacsereakció kulcsához viszonyítva — a közlelmészési hivatal tetemesen felemezte.

A rendelet szerint a zsircsereakciónál a következő cserekulcs nyer alkalmazást, azonban a cikkekért pénzzel kell fizetni, viszont a zsirért is megkapják az előírt árt:

Dohány 1 kg. zsirért 8 csomag, — petroleum 1 kg. zsirért 1 kg., — cukor 1 kg. zsirért 1 kg., — gyufa 1 kg. zsirért 30 doboz, — gyertya 1 kg. zsirért 1 kg., — szesz 2 kg. zsirért 1 liter, — talpbőr 3 kg. zsirért 1 kg., — cérna-lén 1 kg. zsirért 1 orsó, — cérna-pamut 1 kg. zsirért 2 orsó, — cipő 5 kg. zsirért 1 pár, — ruhaszővet I. o. 2 kg. zsirért 1 méter, — ruhaszővet II. o. 1 kg. zsirért 1 méter, — ruhaszővet III. o. 1 kg. zsirért 1 méter, — blankbőr feldolg. 3 kg. zsirért 1 kg., — blankbőr szerszám 2 kg. zsirért 1 darab, Lószerszám (bőr) 10 kg. zsirért 1 darab, — lószerszám (kötél) 5 kg. zsirért 1 darab, — Szeker 25 kg. zsirért 1 darab.

Mi ettől a csereakciótól nem remélünk valami nagy sikert, mert a legtöbb gazda maga is zsir és szalonna nélkül szükölködik, nem hogy becserelni valója volna. Mivel azonban zsirból a vármegyére kivetett kontingenssel kapcsolatban folytatott gyűjtésen kívül egyéb rekquirálások nem történtek, lehet remélni, hogy akadnak egyes szerencsés gazdák, akik felesleges zsirkészlettel rendelkeznek. Ezek minden esetre jól teszik, ha kihasználják ezt az alkalmat, az előbb felsorolt fontos cikkek megszerzésére. És mivel zsirrekquirálások nem voltak, mindenki nyugodtan, utólagos rendszabályoktól való félelem nélkül ajánlhatja fel megtakarított zsirkészletét.

Hogyan segítsen Arad az aprópénzhiányon?

(Az osztrák-magyar bank nincs ellene a városi pénz kiadásának.)

Az Aradi Közlöny eredeti tudósítása.

B. K. Bécs, július 30.

A háborus pénznek van egy sajátsága, amely méltán sorakozik egész háborus életünkhöz. A hadi milliomosok kivételével valamennyien csunyan lerongyolódtunk, rongyos lett a ruhánk, cipünk, fehérmünk, ha pedig mégis van valami ép dolgunk, úgy az biztos pótlék, népszerűen — Ersatz. Maga a pénz is rongyos, vagy ha nem az, szintén pótlék csak. Ersatz. Régen csillogó, aranypénzünk volt, „pengő“ forintunk, jól megtermett ötkoronásunk és nikkel hatosaink, most rongyos két- és egykoronásaink meg vaspénzeink vannak. Ha tehát megvesszük a dohánypótlékkal töltött „deutsche Zigaretté“-t vagy megiszom bécsi törzskávéházamban a „Reuter-tee, Rumer-satz“ és sacharinból összeállított émelyítő keveréket, legalább megvan az a vigaszom, hogy én se adok érte régi jó pénzt, csak egy rongyos papírdarabot és néhány vasdarabot.

A bankoprés jól működik, vasunk is van még elég, de azért itt-ott mégis előfordul, hogy hiány van aprópénzben. Különösen tíz és huszfillérés van kevés. A két- és egyfillérés hiánya már föl se tűnik, mert ennek annyira megfogott a becsülete, hogy hamarjában nem is tudunk semmit, amit egy ilyen apró pénzdarábért adnának. A városi piacokon mindamellett mindenféle apróbb-nagyobb surlódásokra ad okot az aprópénzhiány és Aradon is gondolkodtak már azon, hogy lehetne segíteni ezen a mizérián.

Élelmesebb városok városi pénzt, és pedig mivel ez a legolcsóbb, papírpénzt bocsátottak ki. Így tett legutóbb Sopron és egy sereg osztrák város is. Vannak ugyanis piaci árusok, kisebb szatócsok, különösen a vidékiek, akik még a vaspénzt is többre becsülik az apró bankjegynél, ezek aztán elrejtetik, vagy ahogy közzgazdasági nyelven kifejezik, teaurálják a szépek igazán nem mondható pénzdarábokat. A rejteteget ellen lenne jó orvosság a városi pénz kiadása, a mire vonatkozólag idézzük itt az 1899. évi 37. t. c.-t, amely a következőket mondja:

„Aki jogosulatlanul bankjegyeket, vagy más, az előmutatásra szóló, nem kamatozó olyan kötelezvényt bocsájt, amelyek a forgalomban pénzjegyek gyanánt használhatók, vétésüket követ el és az általa kibocsátott értékjegyek tiszteres összegével felérő, de legalább is 4000 korona pénzbüntetéssel sújtandó. A büntető eljárás azonban a magyar korona országokban csupán az osztrák-magyar bank főtanácsának indítványára indítható meg a budapesti, illetőleg zágrábi törvényszék által.”

Az egész dologba tehát legfőbb beleszólása az osztrák-magyar banknak van, de e tekintetben alig lenne nehézsége akármelyik magyar városnak is. Felkerestük ugyanis Bécsben a bank főintézetében Schmidt Frigyes lovag vezértitkár, aki erre vonatkozólag a következőképen nyilatkozott:

— A banknak tudomása van róla, hogy egyes városok az aprópénzhiány enyhítésére u. n. városi pénzt bocsátottak ki. Több város engedélyt is kért tőlünk, amit készségesen megadtunk. Néhányan viszont engedély nélkül is adtak ki ilyen szükségpénzeket. A bank szempontjából ezt se bánjuk és a jövőben sem gördítünk akadályt az elé, ha valamely város így akar segíteni az aprópénzhiányon.

Schmidt vezértitkár nyilatkozata alapján tehát a jegybank szempontjából semmi akadály sincs, hogy szükség esetén Arad is ilyen pénzt bocsásson ki.

Magyar ezredek védik az albán frontot.

(D'Annunzio bombázta Pólát.)

Budapest, 1918. július 30. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelentik: Az olasz harcvonalon ellenséges tüzrajtaütések és az arcvonal mögötti területek ellen irányuló zavaró tűz Linco Gawford főhadnagy 27 légi győzelmet aratta. Az ellenség az albán harcvonalon megismételte erős támadásait a Semein folyó déli partján, valamint a Mall-Siloves hegyháton levő állásaink ellen. Csapataink közül, amelyek részben szívós ellenállással, részben vitéz ellentámadásokkal az ellenségnek minden támadását megsemmisítettek, különösen dicsőreleg kiemelendő a budapesti 29. honvéd népfelkelő ezred 3. zászlóalja és a felsőmagyarországi kassai 3. határhadász zászlóalja. A vezérkar főnöke.

Berből jelentik: A hivatalos jelentések hírül adták már azt az éjszakai attakot, amit olasz repülőek rendeztek Póla ellen. Ez a támadás kétségteljesen nem valami maradandó emlékü eseménye volt a háborúnak, mert hiszen eredményeiben egészen jelentéktelen volt. De mint gesztus, elég romantikus és az a különös érdekessége, hogy D'Annunzio, a nagy költő, az olaszok új Tyrteusa vezette a támadást a maga külön flottájával, melyet őrnagyi rangban parancsnokolt. Tőle származnak azok a költői tudósítások is a Corriere della Sera-ban, melyek rendre elmondják, hogy surrantak be az olaszok Póla egébe.

— A támadást már napokkal előbb előkészítettük — írja a Corriere, — lobogója ott lengett Póla egében, az olasz trikolor, melyet Palli kapitány repülőgépe képviselt, aki napokon át barangolt az istriai tenger fölött és mindent apróra kitanulmányozott. Két ezer méter magasságban járva pontosan bejegyzett minden raktárat, hajót, tengeralattjárók bázisát, repülőteletet. A mi repülőink egyszerre indultak, gyors motoros naszádaink kíséretében, melyek azért követték, hogy incidens esetében segítséget tudjanak nyújtani. Hísz bombavető és kilenc cirkáló gépünk volt a flottában D'Annunzio őrnagy repülőraján kívül, mely az élen haladt. Utóbb nagyszámú vízirepülőgépek csatlakozott a légi hadsereghez.

— Reggel hét óra volt, amikor megérkeztünk a célhoz. Az osztrák ágyuk bősztűzorkákkal fogadtak. De azért bombáinkat serényen dobáltuk alá a német repülőgépekre. D'Annunzio őrnagy Brioni-sziget öblének katonai művelt ostromolta...

Brioni! Az isztriai tengerpart szépséges ékköve. D'Annunzio, a költő éppen ezt választotta ki bombái számára?

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

40 halott egy vasuti katasztrófánál.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Óriási vasuti katasztrófa tartja izgalomban a német főváros lakosságát. Ma reggel 9 óra 14 perckor a 22 D. vonat lokomotívjának dugattyurudja Zantech és Gureev között Landaberg közelében eltört és a sínnek nekifeszülve a mozdonyt kiugrasztotta. Közeledett a szomszéd sín páron egy tehervonat, amelynek utolsó négy kocsiját kiugrasztotta és lefordította a töltésről. Mindkét vonat kigyulladt. A D. vonatból három, a tehervonatról pedig négy kocsi elégett. Negyven halottja és számos sebesültje van a katasztrófának.

Simono-Sektől jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti: A pályaudvaron abban a pillanatban, amikor a Kio-Tioi expressz befutott, nagy tömeg löszel felrobbant. Szász halott és nagy számu sebesült maradt a katasztrófa helyén.

Rotterdam. Párisból jelentik, hogy Clemencean szerdán a katonai bizottsághoz deklarációt olvas fel a németek viselkedéséről. Páris mindaddig fenyegetve lesz, míg Soissonban a németek bentvannak.

Sehogysen jó.

(Nemes Géza utazása Bécstől Karlsbadig.)

A nyaralni vágyó embereknek különösen sok gondot okoz az élelmiszerekkel való ellátásukat biztosítani. A fürdők ökölnyi betűkkel hívják fel a figyelmet arra a sajnálatos körülményre, hogy ők csak abban az esetben hajlandók a vendégek pénzt zabreválni, ha az áldozat megfelelő élelmiszert is hoz magával. Természetesen ennek az akáznak minden nyaraló siet eleget tenni és kinos gonddal állítja össze a lajstromát azoknak a cikkeknek, amelyek hivatalba volnának a nyaralás keserűségét megédesíteni.

Nemes Géza is Karlsbadba tartott feleségével. Mindent, amit csak össze lehet szedni, összeszedett, nehogy a fürdőben valamiben hiányt szenvedjenek. Lisztől kezdve csokoládéig minden együtt volt. Kitűzték az indulás napját is és a kincseket lázasan csomagolni kezdték. Ekkor azonban eszébe jutott Nemesnek, hogy ezeket az ingyencégeket nem csak ő szereti, hanem mások is. És Karlsbadig nagyon hosszú az út. Senki nem vigyáz a csomagokra és nem lehet tudni, mikor Karlsbadba megérkeznek, nem fognak-e a csomagok az ürességtől ásítózni. Kiszelt tehát egy nagyszerű haditervet. Az elvinni szándékozott dolgokat szét osztotta kezeitáskákba. Az egyikbe a ruhák, a másikba a fehérneműk, a harmadikba a nélkülözhetetlen toilettcikkek. És a legutolsóba az élelmicikkek. Ez az utazó kosár volt a legföltétebb kincse, hogy úgy ne mondjuk, a szemefénye Nemeseknek. Elvászathatatlanok voltak az uton. Amikor a kocsiba beültek és a hordár feltette a hálóba, állandóan szemmel tartották, nehogy valami avatatlan kéz tartalmát megdézsmálja. Szállítási engedély volt, szerencsére átették a vizsgálaton és szerencsésen megérkeztek Bécsbe. A csomag és

Az indóházzal szemben levő szállóban aludtak és másnap reggel már hat órakor Nemes ott tolongott a pénztár előtt. Mert a vonat csak nyolc órakor indult. A jegyváltás kinszenvedése alatt a drága féltett csomagot oda adta egy hordárnak, hogy vigyázzon reá és ha a karlsbadi vonat szerelvénye már a csarnokban lesz, tegye be egy elsőosztályú fülkébe. Másfél óra eltelté után végre sikerült a jegyet megváltani és megnyugodott szívvel ült

Berlin. A főhadiszállásról jelentik: Francia hivatalos jelentés 29-éről este: A nap folyamán a Marnetól északra heves volt a küzdelem. Az ellenségnek, melynek ellentámadása erősödött, vitássá teszi területnyereségünket és számos ellentámadással igyekszik visszavetni bennünket. Most előrenyomulunk. Csapataink a Blesier—Bouly—Oulchy—Le Chateautól Château-Thierrybe vezető utat átlépték. Grun-Reunt és Cuonyt elfoglaltuk. A halmer dombot ravogó rohammal hatalmunkba kerítettük. 450 fogoly maradt a kezünkön. Ourcq jobb partján területi nyereségünket Ferre cu Tardenoistól északra kibővítettük. Serigybe benyomultunk.

Hága. Bonnan Law az angol alsóházban újabb hiteljavaslatot nyújtott be és nétszáz millió font megszavazását kéri. Ez a legnagyobb összeg, amelyet eddig a parlamenttől kértek. Október végéig lesz csak elég a rendes háborús kiadások fedezésére.

be a kocsiba, mely csakhamar ringatva vitte Nemeseket Karlsbad felé. Velük szemben ott volt a féltve féltett csomag. És Nemes lelki szemel előtt megjelentek a különböző jobbnáljobb dolgok, amelyek a csomag tartalmából ké szülni fognak.

Megérkeztek Karlsbadba. A szállóbeli lakáson lázas sietséggel bontották fel a csomagokat. És a féltve őrzött csomag — üres volt. Üres, dermedtően, vérfagyasztóan üres.

És Nemes Géza, most, mint egy detektív nyomoz, hol-lopták ki a csomagból az élelmicikkeket? A kezéből nem adta ki, a fülkében mindig a szemel előtt volt. Egyedüli idegen, a kinek a kezén megfordult, csak a hordár volt. Minden valószínűség szerint az alatt a másfél óra alatt fosztották ki, amíg jegyet váltott. És ő egy üres, kifosztott utazókosárra vigyázott Bécstől egész Karlsbadig.

MODERN KABARÉ.

Központi Szálloda Salacz-utca.

Aradon, 1918. évi július hó 31-én, szerdán

Adonaj, héber daljáték a nagy lengyel kórussal.

Hűtlen menyecske, víg operette.

A rendező. Furray Mihály táncos mókája Furray és Rumyval.

Továbbá Major, Vágó, Návay, Margó, Turcsányi, Furray, Radnai, Rumy új szólókkal. Az előadások kezdete fél 9 órakor.

Az „ARADI KÖZLÖNY“-re

1918. évi aug. hó 1-én új előfizetést nyitunk.

Tisztelettel kérjük azokat az előfizetőket, kiknek előfizetése lejárt, hogy az előfizetést minél előbb ujjtsák meg, nehogy a lap küldésében fennakadás történjék. Lakóhelyváltozás esetén t. előfizetőink az új címen kívül régi címüket is tudassák.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre 48 korona

Fél évre 24 korona

Negyed évre 12 korona

Egy óra 4 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

CZEILER ISTVAN

Weitzer János-u. 8. szám Telefon 245.

Elvállal: mindennemű szobafestő, szobakárpitozó, címfestő és mázoló munkákat elsőrangú és modern kivitelben. Nagy raktár tapettákban. Tanulók fizetéssel felvétetnek.

GÉCS KÁROLY

építészeti irodája

Arad, Deák Ferenc-u. 38.

Elvállal mindennemű építkezést, átalakítást, javítást; tervezést és költségvetést, modern szakzerű kivitelben jóállás mellett méltányos árakban. 5323

Villany-vasaló

elsőrendű minőség, kapható amíg a készlet tart 5133

Pálincás L. és Társa

villanyműszerész-nél

Arad, Deák Ferenc-utca 7. sz.

Föld eladás.

5379

Csermő község határában megfelelő ajánlat esetén eladó 833 1002—1100 kishold területű, felerészben szántó, felerészben kaszáló- és legelő föld, megfelelő gazdasági épületekkel.

Írásbani ajánlatot az aradi gör. ke. román Consistoriumhoz (Batt. János-u. 1. sz.) intézendők.

Bécsi előkelő leánynevelő intézet

Karola v. Kastaly, Exzellenz Ilhu v. Solwegen összeköttetésben egy Lyceummal, továbbképző tanfolyamok, nyelv-, zene-, ének-, bentlakó, félbentlakó és bejárók részére. Bőséges, kitűnő ellátás. Jelentkezni naponta d. e. 11—1 óráig, d. u. 3—5 óráig. 9134

Wien, VIII. Langegasse 65. Tel interurb. 5299/B

ECETSAV

vegytisztá, 50 fokos, étkezésre alkalmas, kicsinyben és nagyban, tiszta szeszből erjedéssel készült elsőrendű

ecetszesz

4 és 8 hidrátos minden mennyiségben kapható 3043

Fried Mór

fűszerüzletében Arad, Szabadság-tér 5. sz.

Vidéki megrendelések önköltségen felszámitott ballonban vagy ki-hordóban 15 kg.-tól előleg és utánvétellel. — Telefon 1006.

ROSE YORK

Nélkülözhetetlen és kiváló szer **sápadt hölgyeknek** hogy arczuk és ajkuk üde, piros színét visszavárasszák. — Senki által fel nem ismorkető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegnél ára 3.— korona.

Poloskák irtására

egyedül biztos szer a

'Phenolsav'

1 üvegnél ára 3 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájjáregtet desinificálja, utóíze igen kellemes. Ara 1 korona.

Legjobb tápszer

gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt a

Makk-kávé

darálva, pörköltve 1/4 kgros csomag 6 korona.

Hajós Árpád gyógyszertárában

Arad, Andrásy-ut 22. szám.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

praktikusan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnél utasítással 8 kor.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárít!! Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással ... 1.50 korona.
Peppo hintőpor „ „ „ „ „ 1.50 korona.

Hajós Árpád gyógyszertárában

Arad, Andrásy-tér 22. szám.

Földbirtokosok, gyártulajdonosok és vállalkozók

figyelmébe!

PRETORIA kék munkás zubbony és nadrág kék PAPIROSVASZONBOL, vízmentes tartással, mindentéle nagyságban, minder mennyiségben kapható, ár: 46 korona darabja.

Egész öltönyök, barna színekben, vastagabb szövésben, kabát, nadrág és mellény minden nagyságban kapható. Darabja 90 K
Gyermekruhák: szürke, barna és kék színekben, 3—10 évig, matróz és sport faconokban, darabonként: 48 korona.

A tartósságáért és minőségéért felelünk, amennyiben svéd PAPIROSBOL van elkészítve.

Figyelmeztetni óhajtjuk a nagyérdemű közönséget, hogy a PAPIRFONAL a m. kir. kormány jóváhagyásával lesz készítve. Tehát bárkinek egy tartósságra, mint minőségre, nézve ajánlható.

A PRETORIA PAPIRSZOVETEKBOL készült ruháknak egyedüli lerakata csakis

Szántó Mór és Társa cégnél kapható Arad, Szabadság tér.

Postai megbízásoknál az összeg előzetes beküldése megkívántatik. Utánzatoktól óvakodjunk. 4674

Aranynak beváltom grammját 19.— K-ig

14 karátos arany grammját 11.— K-ig

Ezüst evőeszközöket és ezüst tárgyakat a legmagasabb árakon vesz

Központi arany bevaló ékszerész

(törvényileg bejegyzett cég) 1731

Arad, József főherceg-ut 12. sz.
(Lutheránus templom mellett.) — Telefon 1153.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
Minden szó hirdetési ára 30 fillér.
Vastagabb betűvel 60 fillér.
A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
Hirdetéseket délután fél 6 óráig vesszünk fel.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szög 8 kosona.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot hogy az olyan apróhirdetés szerűségét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„CSUNYA DE KEDVES” jellegére levél van a kiadóban. 4720

„NEM ARADI” jellegének levele van a kiadóban, kérem sürgősen átvenni. 4711

„NIS ANGYAL 82”. Mi az oka hasszu hallgatásának. Csütörtök este Aradra érkezem, jelenleg újra lithon, addig is számtalan csók. 5399

Alkalmazást nyer.

EGYES HAZIVARRÓNÓ, ki kosztültöket is varr, kerestetik. Purgly Lajosné-utca 180. 5403

HAZVEZETŐNŐ kerestetik gyermekek mellé, aki a háztartás minden ágában jártas uri családhoz. Cím a kiadóban. 5405

KIFUTÓ FIUT vagy leányt keres a Vakok Intézete Arad, Andrassy-tér 3. szám. 5407

GÉPÉSZ ÉS FÜTŐ csépléshez azonnali belépésre kerestetik. Bővebbet Urbán Iván-utca 5. 5351

KIFUTÓ FIU, jó fizetés mellett, nyomdánkban alkalmazást nyer.

Vétel és eladás.

EGY SZIVATTYUS KUT ELADÓ Csiky Gerő-utca 8. 5415

ELADÓ egy új. chewro magasszáru 37-es gombos női cipő. Kossuth-utca 52. 5413

KEVESET HASZNALT nagy szőnyeg és egy fekete szmoking eladó. Cím a kiadóban. 5408

KÉTNEGYED ÉVES Pólandabina és margarita keresztezésű kanok eladók. Ugyanott különböző koru sülők is kaphatók, valamennyi vész ellen beavatva. Özv. Sármezey Manoné. Kürös-utca. 5412

KÉRKŐVET ausgit ajánl Färber Lajos, Arad. 4889

VÖRÖSHAGYMAT, foghagymát, sárgarépát, petrezselymet, főzőbököt, zöldséget, stb. maximális árakon szállítunk. Áruforgalmi Részvénytársaság, Makó. 351

ELADÓ több transport és fél hordó Samu Jakabnál, Boros Beni-tér 15. Telefon 52. 5242

GÖZEKE, 2 kötérendszer eladó. Urbán Iván-utca 5. 5352

NŐI NYEREG megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 5371

EGY RAPID KUT állvánnyal együtt eladó. Cím: Hehs Vilmos, Arad. 5372

MASZNALT OLÓM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban. 2190

Ingtalan.

A BELVÁROSBAN SZÉP FÖLDSZINTES SAROKHAZ, széles kapubejárattal, két modern, uri lakással, nagy kerttel és udvarral, eladó. Bővebbet a kiadóban. 5416

45 HOLD föld a zsidó temető mellett bérbeadó. Bővebbet Schwarz, Attila-tér 4. sz. 5397

4 HOLD hegyi szőlő. 2 hold gyümölcsösrel, termés és lakással vagy anélkül. Soborsinban eladó. Értekezhetni Bárdy Kálmán tulajdonossal. 5400

2 ES EGYNEGYED HOLD termő szőlő kolnával, 60 hektó hordóval és teljes felszereléssel, elutazás miatt eladó. Bővebbet a kiadóban. 5404

BÉRHAZ a belváros szívében, azonnali elfoglalható öt szobás lakással, eladó. Cím a kiadóban. 5409

ELADÓ adómentes modern magánház, azonnali elfoglalható. Csiky Gergely-utca 10. 509

MAGANHAZAT és egy kisebb bérházat megvételre keresek. Cimeket „Átvehető lakás” jellegre a kiadóba kérek. 5410

Oktatás.

FELSOBB OSZTALYBA járó competitor, algebraiban és mértanban jártas, kerestetik vidékre. Bővebbet Róth Lajosné Arad, Petőfi-utca 1. sz. 5414

Ellátás.

KÉT URIHAZBÓL való tanulót teljes ellátásra elfogadok. Cím a kiadóban. 5408

INTELLIGENS Izraelita család teljes ellátásra venne iskolás fiút, Thököly Imre-utca 43. 5362

Különféle.

KIADÓ Lovarda-utca 1., Attila-tér sarok háznál istálló, kocsiszín, raktár és padlásthelyiség augusztus hó 1-től. 5401

13987—1918 kh.

HIRDETVMNY.

A m. kir. miniszteriumnak az ammoniak, a kristályszóda és a marónátrum forgalomba hozatalának szabályozásáról kiadott 1536—1918. M. E. számu rendeletét a következőkben tesszem kashírró:

Az ammoniakszóda, a Kristályszóda és a marónátrum forgalomba hozatalának szabályozásáról kiadott 2039—1917. M. E. számu rendelet kiegészítő részét alkotó jegyzékben foglalt ármezgállapítás hatályát veszti és a jelen rendelet életbelépésének napjától kezdve a jelen rendelet kiegészítő részét alkotó jegyzékben megállapított legmagasabb árak lépnek életbe. Egyebekben az idézett 2039—1917. M. E. számu rendelet azzal a módostással marad érvényben hogy a kristályszódát (mosószódát, jegecasszódát) a grák az Olaj- és Zsírügyügyi Bizottság (Budapest, VI. Vilmos császártér 38. szám) útján tartoznak forgalomba hozni.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe Hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Az ammoniakszódaért, Kristályszódaért (mosószódaért, jegecasszódaért) és marónátrumért (mosószódaért, zsír-szódaért, lugkóért) követhető legmagasabb árak a következők:

I. Ammoniakszóda 98—100 % os.

A viszontelárusított részről történt eladásoknál: 50000 kg-on alul 1000 kg-ig 40 korona, 1000 kg-on alul 500 kg-ig 41 korona, 500 kg-on alul 100 kg-ig 43 korona, 100 kg-on alul 50 kg-ig 47 korona.

Ezen árak 100 kg. tiszta súlyra, csomagolás és levonás nélkül, helyi az eladó raktárhelyiségében értendők.

Kicsinyben való eladásoknál (a fogyasztóval való közvetlen forgalomban) 50 kg-on aluli mennyiségek eladásánál 60 fillér.

II. Kristályszóda (mosószóda, jegecasszóda.)

A gykerekedő részről történt eladásoknál bármely tételben 40 kor. Ezen ár 100 kg. tiszta súlyra, a gykerekedő raktárban, csomagolás és levonás nélkül értendő.

A kisgykerekedő részről történt eladásoknál (a fogyasztókkal való közvetlen forgalomban) 64 korona.

III. Marónátrum (mosószóda, lugkó.) Kicsinyben való eladásnál (fogyasztóval való közvetlen forgalomban (esomagolással együtt értendő) 1 korona 20 fillér. Grcm, 10kapitány

KAFFEE SZALAY KAVEHAZ

Szabadság-tér és Hunyadi-u. sarok

ajánlon átalakítva megnyilt, Elsőrangú vezetés. Hideg és meleg ételek, valamint kiténő italokról gondoskoda.

Legszolidabb árak. Estéknél női cigányzenekar. Szives pártfogást kér

SZALAY IMRE.

Kávés. 5350

Tégla gyár és Villamossági R.-T.

Gyertyámos, (Zsombolya mellett) ajánl elsőrangú hornyolt és kis eserepet, ugyszintén faf. téglát legolesőbb napi áron. 5281

Könyvnyomdal

tanulóleányok

jönzetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

A világítási rendelet

határozatait a fényhatás csökkentése nélkül csak

TUNGSRAM-

félwattos lámpákba

lehet betartani. 7157

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsramlámpákat.

Vas- és mezőgazdasági gépszakmában

járta erélyes első segédet és egy második segédet

keres azonnali belépésre 5398

Mezőgazdasági Kereskedelmi Részvénytársaság, Makó.

FRONT CIRCUS HENRIK Arad, Vilmos császár-tér. ::

Ma este 8 órakor fényes nagy előadás!

változatos műsorral. Először Barnum és Balley szenzációja Kara Achmed az élő golyó. Jegyek előre válthatók délelött 10 órától a cirkuszi pénztárnál. 5402